

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejáratól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben: 6 évre 12 frt, 3 évre 6 frt, 1 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 3 évre 7 frt, 6 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos postk. sor egyszer 10 kr, minden következéskor 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 161.

A végső remény.

Arad, november 21.

A klerikális ellenzék immár odáig jutott, hogy újabb pártalakulások nélkül rövid idő alatt teljesen elzúlik és szétporlik atomjaira, mert nélkülözi mind a két feltételt, melyek mellett parlamenti és országos pártoknak — bár kisebbség alakjában is — jövője vagy legalább időleges tengődése van. E feltételek egyike a számbeli nagyság, a volumennek egy oly foka, mely az illető párt tömegében, az összefüggőséget biztosító koherió érvényesüléséhez szükséges. Ez a tömérekség nincs meg sem a nemzeti, sem a néppártnál, legkevésbé pedig az Ugronistáknál. A szétmállást ellensúlyozó vonzerőt ugyan megadhatja a számban kicsiny pártnál is az elvi alap és az ezen elvi alaptól kifolyó hivattottság. Így 1867-ben a 48-as párt csak 7 tagból állott, de az akkori opportunisták Deák párttal szemben a haza függetlenségének és a hamisítatlan, szabadelvű demokráciának hű öröül és letevémenyesül vállalkozott és ime ezen elvek — bár részleges megvalósításuk is csak évtizedek múlva került napirendre — idők folytán 100-ra szaporították a tagok számát, a mostani választásoknál is a függetlenségi pártnak az a része, mely ezen elvekhez hű maradt, — dacára a nosz. vezetésnek és a többi ellenzéki frakciókkal kötött oktalán paktumoknak — számban érintetlenül került ki a választási küzdelmekből.

De hát uram isten, micsoda elvek azok, melyek a klerikális ellenzéki töredékek létjogosultságát igazolhatnák, fenállásukat biztosíthatnák? Egyetlen elvük a retrograd irányú konzervativizmus és a felekezeti reakció. Ezeknek az elveknek fentartó, éltető erejük nemcsak hogy nincsen, hanem ellenkezőleg határozottan bontó, disszolváló a hatásuk, ami a legutóbbi választásnál is meglepő bizonyossággal tünt ki. — A függetlenségi pártnak az a fele, mely Ugron vezérlete alatt az addig vallott szabadelvű eszméket a klerikalizmussal cserélte fel, szétmorzsolódott, a nemzeti párt pedig, mely hitszegő módon szintén a klerikális táborba csapott által, tagjainak csak felét hozhatta be az új képviselőházba. Sőt a néppárt 20 új mandátuma sem tekinthető a klerikalizmus hódításának, mert hiszen egy pár kivétellel jobbra reverzalistáktól lettek elvéve, vagyis olyanoktól, kik már az előző képviselőházba is — bár titkos — klerikális program alapján lettek be- választva.

A klerikális párttöredékeknek szétmorzsolása és megsemmisülése vagy legalább is teljes tehetetlensége ebben a képviselőházban bevezetett dolog és azért egyesesen életkérdés rájuk nézve, hogy a szabadelvű párt szétbomlása által keletkező új pártalakulások mentse ki a rettenetes helyzetből, melybe kerültek, vagy pedig a parlament rögtöni feloszlatása és újabb választások kiírása által valamely átmeneti kormány jóakaratu semlegessége mel-

lett ürügyet és alkalmat nyerjenek pozitív és elfogadható program alapján kormányképes párttá vedleniök és ilyenek igényei- és aspirációival az új választási küzdelmekbe mehetniök.

Válság kell nekik; ez immár életkérdés rájuk nézve, és pedig nem csupán a Bánffy kabinet, hanem az egész szabadelvű párt válsága; ha ez a válság rövid időn belül nem következik, ha a szabadelvű párt erős és egyseges marad, akkor ök elvannak veszve. Ezt már tapasztalatból tudják, mert hiszen semmi hasznukra, sőt csak semmiségök fényesebb dokumentálására szolgált a Wekerle kormány bukása is, miután az nem követte egyszersmind az egész liberális párt szétbomlása.

Vigasztalan pedig ilyformán és kétségbeesett a klerikális ellenzék jelene és jövője is egyaránt. Ha nem állana egész lényük és annak mindennemű megnyilatkozása csupa besztialitásból; — ha nem volna minden szavak, minden állításuk hazugság, minden ítéletük elfogultság és rusz-hizemüségéből származó fallácia, minden bírálatuk ferdítésre és kohólmányra alapított rágalom és becstületszítés; — ha nem volna egyetlen ösztönük kizárólag a rideg önzés, melyet a tehetetlen hatalomvágy és kenyéririgység vak gyűlölségig fokoz; — ha nem volna közvetlen céljuk a közrend felforgatása és a magyar állam békés fejlődését biztosító állapotok megdöntése; ha csak egyetlen emberies vonás, ha a humanizmusnak

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Fővárosi levél.

Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. — Irta: Adorján Sándor.

Budapest, november 21.

Hajónk, a hatalmas „Achille” egyet mozdult. A kapitány kiadta a jelszót: „Előre!” — és lassu, méltóságteljes kanyarodással indultunk neki egyenesen Afrikának.

A roppant jármű csinált maga körül hullámot csupán. A Quarneró kék tükre olyan sima volt, mint a pánccél, ragyogott rajta a napsugár és a sirályok sem cikáztak semerre. De a saját mozgás is mozgatta a tengert és néhány utitársunk elsápadva vette észre, hogy milyen sápadt a — másik. „Már is?” suttogták elképedve. A mely rémület azt a kínos aggodalmat fejezte ki, hogy ime, alig indultunk el, a tenger olyan, mint a tó, és a tengeri betegség gyötör bennünket — már is?

— Csak nem félték a tengeri betegségtől is? — kérdé egyik utitársunk, a ki szeretett gonoszkodni.

— Hát még mitől félhetnénk? — kérdé rá válasz helyett egy másik, a ki viszont kérdő alakban szeretett válaszolni.

— Sok mindentéle bajtól. Vagyunk erre az utazásra mintegy százharminozan. Ebből a statisztika tanúsága szerint néhánynak bele kell vennie a tengerbe, néhány megkapja a sárgalázat, egy-kettőt fölfalja a czápa, a többiből is elpusztít olyikat a nagy fáradtság. Most csak az a kérdés, hogy kinek melyik jut?

— Ugyan ne túlozz! — szóltunk egyszerre többen.

— Csak nem akartok szembeszállani a statisztikával? — kiáltott a gonosz.

Egy pillanatra elnémultunk. A statisztika ma valóban olyan rettenő tudomány, mint a minő hatalom volt hajdanában, mondjuk, az inkvizíció.

— De szembeszállunk! — mondá kis várta-tva egy bátortalan hang. Hisszen velünk Arpád, a doktor?

... Es arra mi körülfoztuk Arpádöt, a doktort, a ki nem volt más, mint Korotnai, akkor még csupán Kriok. Kedves, csinos, karos, elegáns fiatal ember; olyan érezes, de lágy, behizelgő hanggal, mint a harang: sima; tetszetős, jó modorral; nyájassággal, mely elment egész az önfeláldozásig; készséggel, a mely nem volt képes megtagadni soha, senkitől semmit.

Kényeztetettük elsíate a doktort, hogy jól

bánjon el velünk. Utóbb ragaszkodtunk hozzá, mert azt tapasztaltuk, hogy igazi jóbarátunk, alaposan képzett orvos és véghetetlenül buzgó az ő nemes szép hivatásában.

Idestova nyolcz éve már, hogy est a nagy utunkat, három világrészre kinyúló kalandozásunkat megtevéük, de még ma is úgy áll előtttem az ő kedves, okos alakja, mintha csak tegnap szállottunk volna ki az Achilleből a triezsi mólón és mondtunk volna egymásnak bucsut a viszontlátásra. Mert nemcsak gyönyörű, élvezetes, elragadó volt az a mi utunk, de olyan pompás is, hogy Korotnai segítségével és az ő buzgalma folytán igazán szembeszállottunk a statisztikával is, legtöbbsnyire meghíva, megerősödvé érkezünk vissza. Annyi szeretettel bánt velünk bajunkban; olyan gyöngéden viselte el kicsinyeskedéseinket; olyan türelemmel ápolta betegségeinket, hogy nem volt, nem lehetett ott komoly baja senkinek.

De szerettük is Arpádöt nagyon.

Es azóta is folyton nagyon szerettük. Mert a kik akkor együtt voltunk utitársak; a kik együtt másztuk meg a pyramisokat, néztük meg Jeruzsálemben a szent sirt, Athénben és Akropoliszt és mind azt a csodát, melyet utunk temérdekét nyújtott, — úgy voltunk egymás iránt, mintha valami küzdelmes nehéz

csak egyetlen momentum is tapasztalható vagy beigazolható volna az Ugron-Apponyi és a néppárti töredékek viselkedésében, akkor talán még sajnálni lehetne őket, hogy fenállásuk egyetlen feltételét, az anyagi és erkölcsi tönk elől való menekvés egyetlen reményét egy oly képtelen eshetőség bekövetkezéére alapították, mint a milyen a szabadelvű párt bomlása.

Hát kedves jó ura, ha más kilátás nincsen, akkor szivlejték meg a mit Dante a pokol kapuiról leolvasott és «egyetek le minden reményről». Mindenek fölött pedig gondoskodjatok arról, hogy ha már az önzés és hazugság jelében születetek és éltetek, legalább tisztességes legyen a kimulástok. Ne hazudozzatok most is nap-nap után tele a világot azzal, hogy a szabadelvű párt így meg úgy bomlik, így meg úgy áll harczban a vezérével, hogy Auszria-Bécs szétveri az országgyűlést és ti az új küzdelem tüzeben újra születetek. Ne menjetek a megsemmisülés elé a gyáva halálra ítélthez képest mámorosan, elkábítva az önámítás maszlagától, hanem szálljatok magatokba és álljatok eléje a végzetnek, melyet önmagatoknak szereztek, hogy legalább ne mondassék rólatok az a szörnyű vád: «Ugy halattok meg, a mint éltetek, — rágalom- és hazugsággal.»

Az új Ház, a mohácsi pótválasztással véget ért a választási küzdelem, az új képviselőház megkezdheti ülését. Most már egészen határozottan megállapítható az egyes pártok közt a számarány. Az eddig megválasztott 418 képviselő közt 289 a szabadelvű párt híve. 49 mandátum jutott a Kossuth-pártnak, 34 a nemzeti pártnak, 21 a néppártnak és 9 az eddig vesérben szükkülő Ugron-frakciónak. A pártonkívüliek pártja 11 tagból áll, ezek közt 4 valószínűleg belép a szabadelvű pártba, másik 4 pedig minden valószínűség szerint a kormánnyal fog szavazni. Az ellenzék a pártonkívüliekkel együtt 124 szavazat fölött rendelkezik, a szabadelvű párt abszolút többsége ennél fogva 165 szavazat. A szabadelvű párt 86 kerületet nyert a mostani választásoknál és pedig 25 kerületet a nemzeti párttól, 47-et a függetlenségi párttól, 18-at a

pártonkívüliektől és egyet a néppárttól, ellenben vesztett 18 kerületet; még pedig 5-öt a nemzeti párt, 5-öt a néppárt, 7-et a függetlenségi párt és 1-et a pártonkívüliek javára. A szabadelvű párt ennél fogva 68 mandátummal szaporodott. A függetlenségi párt 11 kerületet nyert és 57 kerületet vesztett, vesztésege ennél fogva 46 kerület. A nemzeti párt 9 kerületet hódított, még pedig 5-öt a szabadelvű és 4-et a függetlenségi párttól, ellenben vesztett 24 kerületet, amelyből 25-öt a szabadelvű, 4-et a függetlenségi és 5-öt a néppárt hódított, a nemzeti párt abszolút vesztésege ennél fogva 25 mandátum. A pártonkívüliek 3 kerületet nyertek, ellenben vesztettek 19 kerületet, vesztésük tehát 16 kerület. A néppárt 21 kerületet hódított ellenben 1-et (a löseit) elvesztett, ez utóbbit a szabadelvű párt hódította el tőle, ennél fogva tiszta nyeresége 20 mandátum.

Zichy Mándorról a „Magyarország” azt üzeni, hogy mandátumot egyáltalán nem vállal és soha többé nem lép föl képviselőjelöltnek. A néppárti vesér-gróf azt barátai előtt ki is jelentette volna. A forrás hitelességében nem kételkedünk, de alig hisszük, hogy eme kijelentés következtében Magyarország gyászba kerülne. Ugyanez a forrás jelenti, hogy a néppárt első konferenciáján a párt többségének ez volt az álláspontja: „Megszavazzuk a kvóta fölemelését bárkinek, de Bánffy-nak nem.”

Czafolatok. Illetékes helyről felhatalmasítást adtak annak a kijelentésére, hogy teljesen alap-talanok azok a hírek, amelyek Hollán Ernő altábornagynak magyar vasúti miniszter-ré és Tallián Béla képviselőnek Rudnay Béla helyébe budapesti főkapitányává való kinevezésére vonatkoznak.

Az előőrök.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti levele. —

Budapest, november 21.

Abban az újságháborúban, mely egy álló hétig tombolt a magyar és az osztrák lapok hasábjain, a bécsi lapok ma megkezdtek a bár szemérmes, de határozott visszavonulást. A háborúságot nem az osztrák reichsrath mértékadó és kiegyezésbarát elemei rendezték, hanem csak ama kevesek akarták magukat észrevétni, akik minden haladásnak ellenségei és így az előre haladó Magyarországot is megrágalmazzák. Az osztrák krelifikálisok ellenségei a szabadelvűségnek és ezért szidalmazzák a sza-

badelvű Magyarországot. Hogy a birodalmi gyűlés államfőntartó és kiegyezésbarát elemei a turbulensekhez csatlakoztak, ez sokkal inkább a választásokra való tekintetből történt, mintsem hogy kedvük lenne Magyarország ellen pressziót gyakorolni.

Az ausztriai helyzet és az ottani pártpolitika vezető indokai édeskeveset érdeklik Magyarországot s nem is lenne érdemes efelett az előírt csatározás felett gondolkodni, ha ez alkalommal oly nyilatkozatok is nem történtek volna, melyeket nagyobb figyelemre kell méltatni, minthogy azok Magyarország magatartására és ama bizalomra, melylyel a magyar nemzet a Bánffy-kabinetet a kiegyezési tárgyalásoknál kíséri, kell hogy irányadóknak tekintessenek.

Az egész ügyben — mondják — sem a liberálisizmusról, sem a dualizmusról nem volt szó, hanem egyes-egyedül a kvótáról.

Az osztrák kedélyek el vannak keseredve ama engedelmények miatt, melyeket a Bánffy-kabinet az osztrák kormánnyal elért, anélkül, hogy kötelező nyilatkozatot tett volna a kvótára vonatkozólag.

Ha gróf Badenai a magyar kormánynak sem a bankvezetés paritására, sem az állategészségügyre, sem a fogyasztási adókra vonatkozólag engedelményeket nem tett volna, mielőtt kötelező ígéretet nem kapott a kvótát illetőleg, akkor a birodalmi gyűlés különböző frakcióit nem lehetett volna oly eljárásra kényszeríteni, mely az odaváló mérsékelt elemeknek egyáltalán nem kellemes. Amde legerősebb fegyvereit kiadta kezéből gróf Badenai és életre-halálra kiszolgáltatta magát a magyar kormánynak.

Ezek komoly nyilatkozatok, melyek kell, hogy a szabadelvű párt köreiből nagy elégtételt, az ellenzék köreiből pedig bizonyos megnyugtatót idéssenek elő. Oly nagyon nemzetpolitikus mégsem lehetett a magyar kormány eljárása a kiegyezési tárgyalások körül, ha a legkomolyabb osztrák hangok ebben a tónusban beszélnek a Bánffy-kabinet sikereiről. Ezek a megállapodásokon nincs mit magyarázgatni. A tiroli gabonavámok jogtalanságát, a fogyasztási adók beszedésének igazságtalan voltát, a jogtalanságokat az állategészségügy kérdésében ismerték a korábbi kormányok is azok megszüntetését sürgették a korábbi ellenzékek is. De ama nagy politikusok közt, a kiket most mint báró Bánffy elődeit oly igen szeretnek dicsőíteni, egyetlenegynek sem

háboru diadalmas szenvedései forrasztottak volna bennünket együvé. Ez a különös ragaszkodás, ugyszólván az emlékekben érzett összefűződés még ma is megvan, csak Arpád esett ki belőle egyszerre, iszonyu hirtelenséggel. Pedig ha ő meg nem őrsi nagy fáradsámaink közepette, a rettenő forróságban, a melyben utastunk, a mi egészségünket, ki tudja, hogy emlékeznénk vissza az egész utasásra és hányan?

Örömmel és némi büszkeséggel láttuk aztán, hogy az a hely, melyet Arpád a főváros társadalmában, közéletében elfoglalt, mint válik mindig tekintélyesebbé, tiszteltebbé. Ritkuló találkozásaink mindig egy-egy szerencsekívánatkifejezéssé vált, úgy haladt előre Korotnai Arpád, a tekintély, a közkedveltség ósvényén.

A börtönig!

A ki először tudtukra adta a hirt, hogy Arpád közönséges tolvaj, annak azt mondtuk: „Hallja maga vagy őrlt, vagy gazember.” A másodikat már nem utasítottuk vissza ilyen határozottan; az ötödiknél, századiknál pedig nem kételkedtünk tovább.

De miként lehetséges a dolog? — ez nem fért a fejünkbe, egyikünknek sem. Az a reményünk, hogy talán betegségben, elmezavarásban tette, csakhamar elpárolgott. De hát mi a

magyarázat mégis? Olyan rendes, takaros, sima, mindig nyájas embernél mint ő, mikép lehet megérteni azt a rendetlenséget, (mert a lopás csak elég rendetlenség?) kuszaságot, nyersséget, brutalitást, mint a tolvajság? Semmi gyanus nem volt az életében eddig, hogy fejthető meg egyszerre ez a nagy ugrás?

Hacsak a simaság nem volt gyanus.

Mert a simaság, a tulságos nyájasság, a mindenkivel való nagy barátság, az a mélyebb tekintet előtt bizony lehet gyanus, a mikor tudjuk, hogy az élet meglehetősen nyers és erőszakos dolog.

A simaság tehát az egyetlen. És én inkább bevallom rövidlátásomat, de erre az egy körülményre gondolni elég okos nem voltam.

Hanem most belekapaszkodtam ebbe a simaságba. Kutattam a szerencsétlen Arpád korai ifjúságában, hogy miből támadt ez a nagy simaság. Egyik volt iskolatársam így nyilatkozott fölé:

— Arpád mindig gyanus volt az ő iskolatársai előtt, mert folyton őt emlegették mintagyerek gyanánt. A minták pedig gyűlöletesek. Aztán meg, kérlek! mindig ő volt a legjobb diák! Hisz az borzasztó!

— Vajjon? Az borzasztó, ha valaki jó tanuló?

— Hát hogyné. A diáknak kötelessége, hogy egy kissé batyárkodjék. De meg ha kitűnő tanuló is, az nem baj éppen. Csakhogy ha valaki olyan rettentő epőlködés útján válik kitűnő diákká, mint az Arpád, az már nem szorgalmas, hanem stréber. De es még mind semmi. Legborzasztóbb azonban, hogy a mi szobpénze volt, azt mind a takaréka rakta, már gyermekkorában. És pedig tukarság a legnagyobb mértékben.

Hát ez már valami kevés lett volna, de még mindig nagyon kevés ahhoz a borzasztó tényhez, a mi így egyszerre zuhant ránk alá.

Kutattam tovább.

Egy rokona a következőket mondotta el róla:

— Nemrég meghalt egy kis szerencsétlen unokaöcsose. Egy pillanatig sem árult el iránta a legparányibb részvétet. Pedig kusz esztendő volt. Aztán eltemették Arpád szüleinek sírboltjába, s a mikor megnyitották a sírboltot és meglátta ott elhalt atyja porladó koporsóját, így szólt viczolva: „No, legalább egy vizitet is tettem az őregeimnek!” A körülötte állók erre majd elájultak.

Tehát szivtelen is.

Még mindig nem elég ahhoz a rémséges dologhoz, a mit elkövetett.

sikerült ezeket a kérdéseket az osztrák kormányral még csak megvitáshoz sem jutni. A bankkérdés meg éppen noli me tangere volt kérdéstől fogva a két kormány közt. Báró Bánffy pedig mégis mind felkavarta ezeket a kérdéseket. Energiája és egészséges elfogása kiragadta ezeket az ügyeket a fenyegető elposványosodásból és oly kedvező megoldásra juttatta őket, amiről korábban sem Tisza, sem Wekerle nem álmodott. Ez Bánffy superioritásának felismerése, az általa elért sikerek tudata okozta az elmúlt napok előőrsi osztrázását, amely a kétségbevonhatatlan igazság tudatában magyar részen teljes győzelemmel végződött.

Es háró Bánffy, Desső miniszterelnök és kabinetje politikája.

Az italdók biztosítása.

Arad, november 21.

Az ital-, fogyasztási és italméresi adók róvata költségvetésünknek egyik leglényegesebb alkatrészét kepezi, s e czimen folyó évi költségvetésünkben 29.490.000 forint bevételi előirányzat van megállapítva. Ez összegből mintegy ötmillió a székes fővárosra esik s ez az adókötélés cikkkeknek a város területére behozatala alkalmával a fogyasztási adóhivatalok által szedetik be. Az ital-, fogyasztási és italméresi adóknak többi, tehát mintegy $\frac{1}{5}$ -od része azonban nem közvetlenül szedetik be az állami alkalmazottak által, hanem az állam az adószedés jogát a községekre, vagy egyes bérlelőkre bizonyos, előre meghatározott általánoság ellenében átruházza.

Ez átruházásnak három módja van, úgy-mint: a) megváltás, amidőn az adószedés jogát a község vagy az adókötélés felek (korcsmárosok, mészárosok, kereskedők stb.) többsége megváltja; b) bérbeadás, midőn a kir. kincstár nyilvános árverés útján az adókat bérbeadja és c) ráutalás, midőn a kincstár mintegy kényszer útján a községre ráutalja, hogy a törvény szerint járó adókat saját kockázatára szedje be s a királyi kincstárnak egy bizonyos, hatóságilag megállapított átáányt fizessen. A biztosítás ez utóbbi módja sem a községeknek, sem a királyi kincstárnak nem kedves, s csakis a legszükségesebb esetben alkalmaztatik, ami kitetszik abból hogy az 1896. évre Magyarországon csakis 128 s Horvát-Szlavóniában 114, összesen tehát 241 községben van a ráutalás alkalmazásba véve.

Az ital-, fogyasztási és italméresi adóknak a most ismertett módzatok szerint való biztosítása a mult év végén feltétlen joghatálylyal csakis egy évre, tudniillik a folyó évre eszközöltetett, amennyiben pénzügyi kormányzatunk nem óhajtott a kezét megkötni a monarchia másik államával küszöbön álló közgazdasági kiegyezés előtt, amely fogyasztás adórendszerünk

gyökeres megváltoztatására, esetleg a sörital- és cukorfogyasztási adó, valamint a szeszitalméri adó megszüntetésére vethet. Ebből kifolyólag a szerződéseket a jövő 1897. évre, úgy a királyi kincstár, mint az adószedésre jogosított községek és bérlelők felmondhatták. Pénzügyi kormányzatunk e jog igénybevételénél tisztán a méltányosság álláspontjára helyezkedett, s már a folyó év július havában körrendeletileg utasította a királyi pénzügyigazgatóságokat, hogy a felmondásokat a lehető legritkább esetekre szorítsák s csak akkor vegyék alkalmazásba, ha a folyó évre biztosított összeget lényegesen meghaladó, bánatpénzzer fedezett s árverés esetére is fenntartott ajánlat áll rendelkezésre, vagy pedig ha az illető községnek bérleti csoportba vonása más községek adóinak sikeres biztosítása érdekében feltétlenül szükséges.

E rendelkezésnek, amely az albérlelők és az adószedésre jogosított községek méltányos igényeit iránt való érzéknek kétségteleen jele, meg is lett a kívánt sikere, mert amíg a fennálló szerződések a királyi kincstár részéről Magyarországon 308, Horvát-Szlavonországonban 91, tehát összesen csakis 399 községre nézve mondatk fel, addig a községek és magánbérlelők részéről Magyarországon 2194, Horvát-Szlavonországonban 242, tehát összesen 2398 községre nézve történt felmondás. E felmondások továbbá az év végével lejáró ráutalások és kincstári kezeléseik folytán összesen 2057 községben fog kellenni az 1897. évre az italfogyasztási és italméresi adókat biztosítani. Ezekben a községekben mintegy 6 millió 600 ezer forint volt a folyó évre biztosítva, amely a községenként összesen biztosított adóknak nem egészen egyötöd részét teszi.

E részleges biztosítás iránt a tárgyalások serényen folynak most a pénzügyminisztériumban. Előzetesen is konstatalhatjuk, hogy pénzügyi kormányzatunk a biztosítási eljárásban is figyelmen kívül hagyta a rideg fiskális szemponpontokat, s arra az egyedül helyes álláspontra helyezkedett, amelyen a királyi kincstárnál szerződött községek jogos érdekei is kielégítést találhatnak és a magán bérlelők megélhetési feltételei is biztosíthatók.

Az elillant hercegnő.

— Ujabb részletek. —

Bourbon Elvira hercegné asszony megszületéséről és regényes szerelméről és Filippo Folchiról, a hercegnő lovagjáról eddig csak egymásnak ellentmondó hézagos hírek jutottak nyilvánosságra. Most Rómából telegramm érkezett, amely összefüggően beszél el a hercegné és a festő szerelmét és szokásukat, de mostani tartózkodásuk helye még mindig ismeretlen.

A távirat így szól:

A felajánlott fogadás nagy élénkséget idézett elő: a léhaság épen egy kezéi a tápanyagot, mint a nemes ambrozio.

A munk tartották a fogadást. Geréb Margit jó hirneve, becsületé egy szivar füstjére lett feltéve. Vajon oly hamar szét is fozlott?

Megindult a hajsz. Az aszfalt gyors közvetítő. Automatai a banalis cinizmus, az affektált blazetés és coquetéria, ezer meg ezer változatban adták tovább illetékes helyeken a hírt, hogy Geréb Margit, a hideg szépség, lezállt végre idealizmusa piedesztáljáról a porba. Ki leány korában szinte elrejtett magasságban állott mások felett, tiszteletre intve a parkettek merész hőseit, ma szabad az út homzá. Kinek kell?

Geréb Margit büne pedig csakannyi volt, hogy nagyon, de nagyon csalódott. Az pedig büntetésnek is igen sok. Oltárhoz huroslott áldozat volt, kinek fejét már a mennyasszonyi koszorú is égeste, mert volt szive. Szive, mely nemesebb volt, mint az érzékek, tisztább, mélyebb, mint a szellem; szive, mely felépitni kívánta a családi szentélyt azon szükségérzettel, mely nem de önmagát feláldozni egészen átadai vagyik, csillogni, de önmagát elfeledni, nem elveszni, igen nagyon vesztett mindent, csak szivét többé vissza nem veszi és csalódott nagyon, azon egyetlen feltétel alatt, hogy magát soha nem, mely megmaradt neki viharaival együtt.

Karossy mindenáron megakarta nyerni fogadását. A szép asszony holdja lett és sport-szerűleg tudott játszani a legszentebb érze-

Róma, november 20.

Filippo Folchi, a kalandos szöktetés hőse, régi nemesi család sarja, testvérei közt a legifjabb, csak harminczöt éves, nem pedig negyvenöt, mint az első hírek beszélték. Nagyon szép férfi, aki választékos eleganciával öltözködik és fe lépése előkelő, megnyerő. Ot év óta nős, felesége francia asszony és két gyermekük van. Folchi, Delgradó herceg ajánlatára jutott be Róbert párizsi hercegné, a hercegnő nagybátyjának reggioi kastélyába, ahol sokat festett. A herceg hamar megkedvelte és legteljesebb bizalmával tüntette ki a fiatal festőt.

A Villa Reggio ban ismerkedett meg Folchi, Elvira hercegnővel, aki magas, nyuánk természetű leány, huszonöt éves, nem szép ugyan, de kellemes és kedves. A hercegné asszony három év óta anémiában és neuraszténiában szenved. Folchi őt is lefestette. Elvira hercegnő csakhamar szerelemre gyuladt a festő iránt, minél tartózkodóbb volt Folchi, annál szenvedélyesebben ostromolta a hercegnő szerelmével. A szolgaszemélyzet nyiltan beszélt utónyitfé en a hercegnő és Folchi szerelmi viszonyáról és az is köztudomásra jutott, hogy Elvira hercegné asszony naponta négyszer ötször küldözgetett szerelmes leveleket Folchihoz.

Történt egy napon, hogy a festő vissza akart térni családjához s kijelentette a hercegnőnek, hogy nem akarja feleségét és gyermekét elhagyni. Elvira hercegné asszony, nem törődve avval, hogy a jelenetnek két szolga a tanuja, a festő lábához borult s átkülsölv a térdét, könyörgött neki hogy ne menjen. Még az nap az egész környéken megtudták ezt a történetet. A párizsi herceg végre rászánta magát, hogy véget vet a hercegnő és festő kalandának. Delgradó herceg útján megüzente Folchinak, hogy negyedmillió frankot ad neki, ha elhagyja Olaszországot és ameríkába utazik. A festő sértett önérttel utasította vissza a párizsi herceg ajánlatát.

Időközben Folchiné névtelen levelekből tudomást szerzett férje regényes viszonyáról. Sietve elutazott s felkereste férjét és a hercegnőt. Beszélték, hogy a feltékény asszony és a szerelmes hercegnő között kimos jelenetek voltak. Folchiné szemrehányásokat tett a hercegné asszonynak, aki földelte a kezét és végül idegrohamokat kapott. Ezen a napon Folchi Florenche utazott s megírta hercegnőnek, hogy köztük vége mindennek örökre, nem akarja a családját gyáván megcsalni. Ugyanakkor érkezett a Reggio-kastélyba Massimo hercegnő Romából, aki távoli rokona Elvira hercegné asszonynak. A párizsi herceg hívására jött, hogy tanácsot adjon a hercegné. Elhatározták, hogy Rómába viszik a hercegné asszonyt, aki az nap komoly beteg lett, hadé feledje el szerelmét a Masimopalota hangos vigaszai, dárdói között. Másnap megérkeztek Rómába. Elvira hercegnő, aki megtudta, hol van Folchi, egyre-másra irt szerelmesének, de levelei csak nagy ritkán jutot-

Ehhez ostobának is kellett lennie. Azt hitte bizonynyal, hogy a pénz boldogit. Pedig kit boldogított valaha csupán a pénz? Azt gondolta, mint sok korlátolt ember, hogy a pénzért meg lehet venni mindent, és ép azért képez volt mindent elküvetni a pénzért. Pedig ezt hinni a legnagyobb esztelenség. Nem látta az igazságot, ahhoz nem volt saeme. Es ennek a hiányát nevesik esztelenségnek. Botorkált világtalanul a sárvárgott pénz után és beleesett egy rémséges gödörbe. Es eltemette a mi sima, kedves, jómodoru, busgó Arpadunkat, az „Achille” utazó társaságának az orvosát. O, bá fáj nekünk az ő nehéz emlékezete!

Az urahagyott.

Az „Aradi Mózslony” eredeti társasága.

Estas: Pazar Kálmán.

— Fiuk! — szólt affektált blazirtsággal Karossy, a szerelmi kalandok elő conversations lexikonja — 100 db. Uppman a fogadás, hogy Geréb Margit, a szép „ura hagyott” asszonyról a cronidus esandaleuse két hét múlva a legszellemesebb pikantériát közli. Ki tarja?

Az aszfaltok sivár, rideg lelkű automatai megmozdultak e szávkra. Az urahagyott asszony mindig csábos ingerrel hat, különösen ha szép. Nemes vad, mely megérdemeli a cserkészetet.

lemmel, adta a szerelme. A sima udvariaság finom előkelőség, hozzá a tökéletes elegancia, párosulva szellem és észsel, számot tevő elenséggé tettek, pedig csak olyan köznap pillé volt, mely egy virágot megpillant, körül döngje, letöri, elhervassza, aztán e pár percz alatt lejátszott dráma után másnapra ébredve a világ kelő nap sugarival elégtelen kel tel, mintha mi sem történt volna.

Geréb Margit ismerte ellenességét, finom ösztöne megalgta a fenyegető veszélyt és nem félt tőle. A tisztáknak mindenek tiszták s ebben végtelen erő rejlik. Karossy ellenben nem ismerte nemes vadja eme fegyverét, elbizakodottá tette önhittsége, vakka elja szenvedélye.

Könyvnek vélt győzelme nagyon nehéz volt, mert a szép asszonyt csak olyankor találkozhattott, mikor az nagyrészt elhagyta osendes magányát. Hanem ilyenkor mindig mellette termett.

— Oh! Karossy mindig lát, jön és győs — mondák ilyenkor társai — nézzétek, mily feleséges bibor fényt varázsol a hideg márványarozra!

Vajon az ébredő szerelmi láng hevülése volt a fény? Nem a zértett szemérem égő bitora. Utálta azt az embert, ki eltemetett szivét hiénsa módon akarta keble mélyéből ki kaparni. Sejté Karossy szándékát, ismerte a lelkét. Az automatanak lelke is van, s az a lélek ott ül a szemében, mint egy elsülyedt világ felett a romlás szelleme.

tak a festőhöz, mert a pármái herceg és a hercegasszony visszatartották azokat. A herceg leány pedig napról-napra rosszabbul nézett ki, folyton Folchi után vágyódott s már attól féltették, hogy buskomorságba esik. Massimo hercegnőt aggasztotta a nagy felelőség, amelyet magára vett, amikor a hercegekissasszonyt palotájába vitte s azért mindent megirt Don Carlosnak, Elvira hercegnő atyjának, aki mitsem tudott leánya szerelmi viszonyáról. A hercegnő megtudta, hogy atyja másnap megérkezik s haza fogja vinni, azért gyorsan határozott. Haladéktalanul értesítette Folchit, hogy övéi tudta nélkül elhagyta a Massimo-palotát s Genuába utazik. Még az nap keresztül is vitte szándékát. Genuában találkozott Folchival s néhány napig a Concordia-szállóban laktak. Majd Franciaországba utaztak. Itt elveszett a nyomuk.

A hercegnő csak hatezer, nem pedig háromszázezer frank értékű ékszert vitt magával, amint az első hírek beszélték. A rendőrség nem tett semmiféle intézkedést feltartóztatásukra, mert Don Carlos kerülni akarja a botrányt. Szó van róla, hogy a pármái herceg a pápától ki akarja csúszkálni Folchinak első feleségétől való elválását, hogy aztán elvehesse Elvira hercegnőt, Folchiné azonban megírta a hercegnek, hogy inkább meghal, de nem egyezik a válaszába.

A péntekesek.

— Uj szekta Aradon. —

(Sa. I.) A szimbion szenzáció van. Mert szenzáció, ha nálunk valami új van, vagy csak készül is. Egy kicsit lomha a társas életünk. Lomha és kisszerű. Mintha az emberek egyenként és összesen egy nagy karosszékbe dőlnek hátra és valami jóféle szivarból nagy füstfelhőket eregetve állandóan gyönyörködnek a nemgondolkodás változataiban.

Pedig egyhangúak ezek a változatok és talán nem is változatok. De miután az erőfeszítéssel járna, ha meg akarnánk arról győződni, hogy ezek a változatok nem képzelték-e, inkább hiszünk s létezésükben és — pihentünk.

Es ha nem pihentünk, ha megeresztjük fantáziánk szines szárnyait és gondolatokat formálunk az eseményekről, melyek körülöttünk folynak le és az ország különböző vidékein isgatnak szavakat és eszket, akkor megmaradunk a legszűkebb körünkben. Elmondjuk, a mi mondanánk van annak az egy-két embernek, a kival a kávéházban vagy családi körünkben érintkezünk, aztán vége. Est is kényelemszeretéből, minden erőfeszítésnek elvszerinti megtagadásából. Az a szűk kör, melyben így a karikázó füstfelhők nagy

szeretete mellett is megnyilatkozunk, gondolatokat elfogadunk és adunk, méltányos velünk szemben és nem túlságosan kritikus a formabeli csina és választékosságért, természetesen — viszontszolgálat fejében.

Mert szélesebb körben házi sikkával és kabáttal nem lehet megjelenni, hát inkább lemondunk a nyilvános érintkezés gyönyörűségeiről, nem tápláljuk lelkünket a sokkal való szellemi érintkezésben. Egy kicsit elhajaszodunk e mellett de elvégre, a nyújtózkodás is mozgás, az még mindig megmarad tett-erőnk próbájával.

Vagy nem est a mi nagy lelki kényelmünket bizonyítják például a Kölcsey-egyesület felolvasó estéi? Népeselek voltak két éven át, bizonyára azok lesznek azidén is. Csak elmennek ismét azok a fiatal asszonyok és leányok, a kik eddig elvitték a hét egy délutánján hangulataikat a városháza szép termébe, hogy az meleg szinekkel teljen meg.

De hányan tudják, mit tesz az Aradon egy pár felolvasó estére közreműködőket megnyerni? Bizony mondom, a ki 10 esztendőn keresztül olyan lelkiismeretes buzgalommal jár a dolgok után és úgy a szívével dolgozik a sikerért, mint ahogy azt S o m o g y i Gyula teszi, harmadik éve egy kicsi szoborra már nagy érdemeket szerzett. Mert akárkit szólítson is fel, hagyja ott, ha rövid egy fél órára is, az ő szűk körét, vegye fel a smokingját és mondja el, a mit a barátai érdeklődve tudnak hallgatni, bizony az lesz a felete, hogy nem ér rá. Nem ér rá, mert — nagyon kell néznie a karikázó füstfelhőket, melyek tagadhatlanul szépek, kivált ha valami igazán finom szivarból valók.

De mondok egy másik példát is. Minden nap végig futom a nagyobb vidéki városok újságait, melyeket a posta a szerkesztőségbe elhoz. Természetes, hogy a székheliek írják nagyobbára tele mindegyiket, hiszen az újságírás ma már hivatásos, foglalkozás melyre nem is való minden ember, a ki különben igen okos és szép írásu ember. De azért a legtöbben feltűnő, hogy mindég akad jó egy pár ember annak a városnak a társaséletében, a ki időközönként a sajtó útján kilép a maga szűk köréből és közrebocsátja fantáziájának ötleteit, gondolkodó elméjének ítéleteit.

En megvallom, már nem egyszer mosolyodtam el, mikor szűkebb körünkben egy-egy önrzert kitört és a „legeslegműveltebb“ az áldozatra „legeslegkészebb“ közönséget aposz-

trofálta, de azért fölvenném bárkivel a keztyűt, ha azt mondaná, hogy mi nálunk nem akad elég ember, a kinek a nyilvánosság előtt mondani valója volna.

Van. De mind rösteli fölvenni a smokingot. Azért nem tud S o m o g y i Gyula felolvasókat kapni, a kik megcsóltassák ennek a városnak az érző és gondolkodó telkét, azért nem látni az aradi sajtóban annyi nem újságíró tollából való cikket mint például Nagyváradon: vagy Kolozsvárt.

Mind ezek a dolgok pedig úgy jutottak eszembe, hogy egy meghívót kaptam S o h r e y e r Harrytól, a mi magánzenekonzervatóriumunk igazgatójától. Meghív minden p é n t e k e s t é r e az iskolájába, melylyel a mi nem kenesővérű társadalmunkat annyira meg tudta nyerni, hogy a első kezdetre 150 növendéke van. Minden pénteken este ott akarja összegyűjteni az ő megfelelő helyiségeiben az aradi társaságból azokat a nőket és férfiakat, a kik szeretik a zenét, az éneket, a könnyed társalgás tónusát, de nem rajonganak a szabályokért. A belügyminiszter által megbecsült szabályokért. Mert körünk már épen elég van.

Azt hiszi, e sa mozgékonyaságával lassú folyású életünkben szinte kirívó seneigazgató, hogy, hogy az a v e g y e s é n e k k a r melyet vagy két év előtt akart létesíteni, egész természetesen, minden pose és erőszak nélkül léteülhet. Van jó fűtött világított helyisége, benne mindenféle zenei hangszer, ő reméli, hogy azokból, a kik pénteken este egy kis szellemi élvezetre ott összejönnek mindig akad egy két férfi és nő, a ki ezeket a hangszereket használja, egy-egy, a ki valami dalt ad elő. Sőt egy kissé szabadabbra eresztett fantáziával még az is elképzelhető, hogy akad egy-két összefogott műkedvelő, a ki valamely blö-ettet, vagy zenei jelenetet ad elő.

E közben a vegyes énekkar nem csak megszületik, hanem igen meg is izmosodik. Ha az első alkalommal 20—30 lesz a péntekesek száma, abból már kikérül egy filigrán vegyes énekkar. S a művészetben igazán nem a mennyiség, hanem a minőség teszi.

A szellemi élet mozgékonyasága iránt fogékony Schreyer természetesen bizonyára számít arra is, hogy abból az énekkarból egy-egy órára tánczó párok is alakulhatnak. Elvégre a táncos muzsája is ott foglal helyet a zene a költészet és a többi mellett.

A legk ő s e l e b b i p é n t e k e s e k e s z e s z a mi új szektáknak, a péntekeseknek az első

A két hét vége felé járt s Karossynak még mindig nem volt kilátása arra, hogy finom Uppman szivarok füstje mellett mesélje el élményeit. Geréb Margit megköselithetlen volt. A többi automaták sem kaptak anyagot hogy diskrétio mellett adhassák minél tovább a várva várt pikantériát. Karossynak pedig volt Gannyi becsületérzéke, hogy meg nem történt dolgokkal nem szokott dicsekedni. Az automatának jelleme is van a ki nem elégitett ingerben.

Pedig most már nem annyira fogadását akarta megnyerni, mint a szép ura hagyott asszonyt magát. Tervet készített s egy délután bekopogtatott Geréb Margithoz.

A szép asszonyt meglepte e merész tolokodás, de nyugalmatparancsolva feliasadt idegeinek, nyájasan fogadta vendégét.

— Szép kis fészek — szól Karossy széttekintve — egy kész paradicsom.

— Igen — felel Margit csóbos mosolylyal, különösen ha Eva helyett Potifárné lenne a hásonje!

— Nem — mond Karossy — maradjunk meg csak Eva mellett, a József szerepe azzal a bizonyos köpenynyel hálátlan szerep, ma a premiérnek buknék meg!

— Hát aztán maga a kigyó szerepére is vállalkoznék? Iseri Messalinát? Mit gondol vele szemben eljátszaná a Silius féle szerepet?

Karossy megdöbbenve nézte a szép piruló asszonyt. Ugyan mit akarhat, hogy maga segiti özlje felé?

— Látja, Karossy, én elhagytam az uramat és meggyűlöltem s azóta megvet mindenki, mint ragályos beteg. Meggyűlöltem a házasságot, mert gyenge voltam arra az áldozatra, mit az kíván. Mert nagy áldozat az! A nő feláldozza Istentől nyert előnyeit, s azt a mi a nőben csak egyszer van meg: a szerelemre való képességet; a férfi szabadságát és első szerelemre ama buzgalomát, hogy társa sorsát édessé tegye. Két kehely az, egyikben a szépség, szemérem és ártatlanság, a másikban a tisztá szerelem, önfeláldozás s a férfi törhetlen odaadása annak, ki gyengébb mint ő. Így áldoznak a házások! De gyakran megesik, hogy az Eden illatos árnya alatt kezdett szerelem a keresztben végsződik — az enyém itt végsződött.

Geréb Margit felállott, jobbával egy kis asztalhoz támaszkodva könyes szeméit rá függeszté a bámuló férfira, ki nem minden meghatottság nélküli nézte a szép asszonyt kinos vergődését, ilyen jelenetre nem volt ekészülve.

— En feláldoztam mindent — folytató Margit, — míg férjem semmit s én megutáltam benne azt a végtelen sivárságot, azt az üres lelket, mely nem ismer semmi magasított, hanem banális frivolitással gázol keresztül a legszentebb érzelmeken, szivtelen durvasággal ölte azokat el.

Nem támasztá már remegő testét kezével, szeméinek felszáradt könyei helyét a megvetés villámai özikkástak Karossy felé s úgy állt előtte, mint Lukrécia a szentégtelen betörő

előtt. Karossy pedig, mint tetten kapott gyermek, fészkelődött helyén. Melege volt nagyon, de Margit még tovább beszélt hidegen, met-szőn.

— Ott hagytam a férjemet, mert olyan volt, mint maga Karossy és léha társai, kik nem vessik észre a nő fején az a tövis koszarut, mely az élet róza ágaiból készült, hanem az utozó sarába szeretnék taposni a nő jó hírnevét, becsületét s az ilyen magam fajta urahagyott asszonyban az aljast, a rosszat keresve nem gondolják meg, hogy annak a nőnek boldogtalansága is becsület, melyet meg is tud védeni, ha kell! A világ, a közvélemény, nem csak magukból áll, az aszfaltok hírei rendszeren piszkosak, ott maguk aralkodnak, hanem itt oszondos magányomban, az én szentélyemben én uralkodom tisztaságommal és fájdalommal s innen számítzve van a becsületesség és gyalázat magukkal; együtt s ha van szívében egy szikrája annak a férfini méltóságnak, melynek neve erkölcsi érzék, azt hiszem, tudni fogja kötelességét!

S Karossy tudta, mert szó nélkül emelkedett fel helyéről s megvert ebként, meghunyászkodva, sápadtan tántorgott ki a szobából.

A megalázott, megvert ember egy ideig mintegy valódi élettelen automata nézett mérőn maga elé, aztán lecsüggesztett fejét hetykén felvetve, egy operette dallamot dudolva szuszogott tovább s minden magyarázatot nélkül fizette ki társainak a 100 drb. Uppmant.

találkozója. Ha a szekta papjának, egyháznak és tánczrendezőjének és minden egyébnek Schreyer Harrynek sikerül a maga fanatizmusából egy pár százaléknit átplántálni a mi társaságunkba és a péntekesek szaporodni fognak mint egykoron a szombatosok, az ő neve dicsegetéssel méltán lesznek tele azok, a kik azt hiszik, hogy a szivarfüst karikázó alakzatán kívül sok egyéb is van még az ég és a föld között, a miben az ember fia elgyönyörködhetik.

IDŐJÁRÁS.

Légneműség: reggel 7 órakor 762.8 milliméter, délután 2 órakor 768.5 milliméter. Néműrák: reggel 7 órakor C° + 1.8, délután 3 órakor C° + 4.2. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 2, délután 3 órakor EN. 3. Felhőzet: reggel borult, délután borult, csapadék az utóbbi 24 órában: 3 milliméter.

IDŐJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

November 23.

Változó felhőzet. Hűvös. Széles. Helyenként csapadék.

HIREK.

Arad, november 22.

Vonatok indulása

ARADRÓL:	
Budapestre gyv. reg.	8.18
sv. de.	11.30
sv. du.	8.56
sv. este	9.56
Csabára (péntek) de.	12.—
Bucinokra vv. reg.	5.10
Tóvári sv. reg.	6.30
sv. du.	4.30
gyv. este	7.32
Bébersinra vv. du.	2.30
Temesvárra sv. reg.	6.20
sv. de.	11.25
sv. du.	5.—
Szegedre sv. reg.	4.45
sv. du.	3.46
vv. du.	4.10
N.-Halmágyra sv. reg.	6.35
sv. de.	11.55
sv. du.	4.50
M.-Hegyesre vv. du.	2.20

Vonatok érkezése

ARADRA:	
Budapestről sv. reg.	6.05
sv. du.	8.55
gyv. este	6.52
Csabáról (péntek) reg.	7.—
Szolnokról tv. reg.	9.10
sv. este	6.54
Tóvárról vv. reg.	6.47
gyv. reg.	8.08
tv. de.	10.50
sv. este	8.55
Radnáról tv. du.	8.12
Temesvárról vv. de.	10.48
sv. du.	3.44
sv. este	10.55
Szegedről sv. de.	8.45
sv. este	6.42
sv. éjjel	10.25
N.-Halmágyról sv. de.	8.08
sv. de.	11.05
sv. este	6.34
M.-Hegyesről vv. du.	12.50

November 22. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Czeozil. — Protestáns naptár: Czeozil. — Görög-keleti naptár (november 10.): Erasmus. — A nap két 7 óra 19 perceskor, nyugszik 4 óra 15 perceskor. — A hold két 6 óra 39 perceskor, nyugszik 9 óra 57 perceskor.

November 23. Hétfő. Róm. kath. naptár: Kelemen. — Protestáns naptár: Kelemen. — Görög-keleti naptár (november 11.): Minas. — A nap két 7 óra 20 perceskor, nyugszik 4 óra 14 perceskor. — A hold két 6 óra 41 perceskor, nyugszik 10 óra 45 perceskor.

November 22. Az iparos ifjak táncosestéje (Fehér Kereszt.)

November 25. Törvényhatósági tagválasztások a megyében.

November 26. A kereskedelmi- és iparkamara ülése délután 5 órakor.

November 29. Köztörvényhatósági bizottsági tagválasztások a IV-ik kerületben.

December 1. A nagyhalmagy-brádi vasút ünnepélyes megnyitása.

Szabadegyházi emléktárgyak országos múzeuma (színházpulter 11-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 3—5 óráig. Bemenet díjtalan. Kéltárgy-nyitvány nyitva van szerdán és szombaton 4—6 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Arad virilistája. Most már véglegesen meg van állapítva és igazolva Arad szab. kir. város köztörvényhatósági bizottsága leg több adó fizető tagjainak 1897. évre érvényes névjegyzéke, a mely a következő: 1. ifj. Neuman Adolf, 2. Hermann Gyula, 3. Neuman Dániel, 4. Neuman Ede, 5. id. Neuman Adolf, 6. Szilágyi Ede, 7. Bogdán Virgil, 8. Gutsjahr Mihály, 9. Bing Vilmos, 10. Wadowszky Gusztáv, 11. Vajda István, 12. Szelle József, 13. Eles Armin, 14. Walder Gyula, 15. Münz Ferencz, 16. Weisz Dávid, 17. Robitzek Agost, 18. Müller Gyula, 19. Tóth József, 20. Sonnenfeld Károly, 21. Ring Lajos, 22. Pálmai Lajos, 23. Spitzer Ignác, 24. Ring Ede, 25. Kronstein Vilmos, 26. Lustig Adolf, 27. Hász Sándor, 28. Kiss István, 29. Dományi József, 30. Kristyórá János, 31. Bonta Döme, 32. Schwarca Simon, 33. Luká-

csy Lajos, 34. Glöck Károly, 35. Reinhardt Fülöp, 36. Dobiásch József, 37. Metianu János, 38. Halmay Andor, 39. Nikodém János, 40. Antonson Döme, 41. Kornay Károly, 42. Marek Samu, 43. Winter Adolf, 44. Kotsis Lajos, 45. Szalay Antal, 46. Fényes Kálmán, 47. Bolyos István, 48. Lustig Armin, 49. Andrányi Károly, 50. Kremmer József, 51. Simon Jenő, 52. Edelmüller József, 53. Barth Lajos, 54. Földes János, 55. Reisinger Zsigmond, 56. Keller Jakab, 57. Weiss Sándor, 58. Goldschmidt Mihály, 59. Avarffy Ferencz, 60. Zemplényi Sándor, 61. Freiburger József, 62. Nagy Lajos, 63. Gyulai István, 64. Remetey Fülöp Károly, 65. Ureits Lipót, 66. Braun Mór, 67. Mayer Miksa, 68. Oravets Miklós, 69. Schönwald Soma, 70. Fényes Dezső, 71. Szalay Béla.

— Bizottsági tagválasztások a megyében. Lapunk tegnapi számában említettük, hogy november hó 25-én nyolcz törvényhatósági bizottsági tagot választanak a megyében. Mint most értesülünk, egyhangu választásokra a következő kerületekben van kilátás: az új-páná-tiban, hol Pálffy József nyugalmazott kir. főmérnök az egyedüli jelölt, a székudvariban, hol Ede Elemért a kisenői járás népszerű szolgabíróját léptették fel és a román-világosi szolgabíróját, hol Novák Kornél világi szolgabíró fogják ugyancsak egyhangulag megválasztani. A többi öt kerület jelöltjeiről még nem kapunk értesítést. — Itt megemlítsük még azt is, hogy Bohus Lajos báró, ki a román-világosi kerületben választási elnökül, voltaképpen kombinációba véve, akadályosva van a meghízá-tásban eljárni a helyébe Parskutz Márk gör. katolikus román esperest küldték ki el-nöknek.

— Az aradi vízvezeték ügyel. Aradváros közgyűlésének ama határozatából kifolyólag, hogy a város felmondási idő leteltével a víz-vezeték megváltja, a tanács felszólította a tár-saságot, hogy a szabályzat 13 §-a értelmében a megváltási összeg meghatározására e vala-mint a megváltásra nézve szükséges egyéb intézkedések megtételére egy vegyes bizottság lévén kiküldendő, melyben 3 tagot a város és 3 tagot a társulat nevez meg, az általa kijelölt tago-kat a tanácsnak jelentse be, mely után a tanács is intézkedni fog a három tag kiküldéséről. A vízvezetéki részvénytársaság a város részére eddig teljesített berendezések fejében 5000 frt előleg megszavazása iránt kérvényt nyújtott be a tanácshoz, mely azt véleményezés végett a mérnöki hivatalnak adta ki. Ennek jelentése alapján, tekintettel, hogy a már eddig a város-háza, szin- és bérház és indóházban teljesített munkálatok értéke a kért összeg háromszoro-sát is felülhaladják, az előleget megsza-va z t a. A mérnöki hivatal beterveztette a Kossuth-utcai elemi finiskolának vízvezeték-vel való berendezésére vonatkozó költségjeg-zéket, mely szerint az 278 frt 91 krt tesz ki. A tanács a berendezés eszközzése iránt meg-adta az utasítást.

— Az aradi járás új főszolgabírája. A me-gye intéző köreinek nem kis gondot fog okozni rövid idő múlva az aradi járás jövődő főszolgabírójának a megválasztása. Gondot azért, mert Ortutay Gyulának, a páratlan-ul jeles járási főtisztviselőnek méltó utódját még egy oly képzett tisztviselői karban is, minő az aradmegyei, nem lesz könnyű feladat megtalálni. A megyei választások iránt ér-deklődő közönség már nagyban kombinál, emlegeti ennek is, annak is a nevét, de ugy-nevezett „hivatalos jelölt”-ről még eddig senki sem tud. Legstürbben Péczely Elek kis-jenői főszolgabíró nevét emlegetik a megyé-ben, de hogy a kisenői járás nagy népszerű-ségnek örvendő s Ortutay örökére csakugyan méltó főszolgabírája érez-e hajlandóságot ez

állomáscserére, azt ma még a derék kis-jenőiek sem tudják. Bizonyos tehát csak az, hogy akár iesszvalami az állomáscseréből, akár nem, egy főszolgabírói állást, minden valózín-tűség szerint egy vidékit, „új” emberrel fog betölteni a megye januári közgyűlése. Ez az-tán annál könnyebben fog menni, mert már is annyira a jelentkező, hogy egy kisebb megyé-nek — például Oszánymegyének — egész tisztika kitelnék betöltők: Hivatalosan is be-jelentették eddig pályázatukat: Lovich Gyula radnai, Bolyos József aradi, Mlá-din Miklós borossebesi és Borsos Géza borosjenői szolgabírák. Nem jelentkezett még eddig, de — mint jó forrásból halljuk — min-den bizonynyal pályázni fog Lengyel Sándor dr., a megye első aljegyzője is. — Ede Elemér kisenői és Salacz Gyula nagyhalmagy szolgabírákat a netalan megüre-sedő aradi szolgabírói, vagy valamelyik al-jegyzői állásra emlegetik. Szolgabírói állásra is több pályázó van.

— Új anyakönyvvezetők. A sz. kir. belügy-miniszter Arad vármegyében a borossebesi anyakönyvi kerületbe Kiarcsky István járási irnokot, az ó-fazekas-vasvárdiba Eged ed Makó körjegyzői irnokot, a gyula-vasvárdiba Geszti Jakab községi irnokot any-könyvvezető helyettesekké nevezte ki és mind-hármat a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megtöltte.

— A villamos telep rendezése. Az aradi villanvilágítási társulat azon kéréssel fordult a tanácshoz, hogy a telep közvetlen közelségben levő gödröt töltse fel a az utatól, a telepig vezető részt köveztessék ki. A tanács minikét kérelmével elutasította, mert a Maros közelsége folytán a társulat maga is eszközöl-heti a feltöltést, a kívánt utozarésznek kiköve-zése pedig első sorban a társulat érdeklévéen, annak eszközöléséről é van hivatva mindenek előtt gondoskodni.

— Turisták Aradon. A kárpáti turista-egyesület a tavaszra tervezett kirándulások ozéljából felkérte a tanácsot, hogy hívja és szerezzon információt, az aradi vendéglő-söktől az iránt, hogy mennyiért hajlandók a lakás, étel, szóval ellátás taksáit az egylet-tel szemben mérsékelni, illetve megállapítani. A tanács a kérésnek teljesítését elhatározta.

— Emléktáblák leleplezése. Ma délelőtt leplezi le az „aradi függetlenségi kör”, a „Kossuth asztaltársaság” és a „Magyarvárosi asztaltársaság”, a millennium emlékére elhe-lyezett három emléktáblát. A várost Va r j a s s y Lajos gazdasági tanácsnok fogja kép-viselni a város közönsége nevében é vesz át a város tulajdonába az emléktáblákat. A me-net reggel 9 órakor indul el a városházától é először az Atzél-házon elhelyezett emléktáblát leplezi le, onnan a színház déli oldalán elhe-lyeztetthez a végre a Kossuth-utcai finiskola homlokzatán levő emléktáblához vonul. Mind-három helyen a „Szaryaszerék dalkör” fog-énekelni. — A szónoklistokat Kerasztes Gyula dr., Szondy János és Szilyá-sy László dr. tartják. Végül az utolsó leleple-zés után Kovács Vincoze zárbeszédével be-fejezi az ünnepélyt.

— Új orvos. Keppich Jakab dr. ki a budapesti poliklinikán és a Bókay egyetemi tanár igazgatósága alatt álló Stefánia gyer-mekórházban a legjobb sikerrel működött, városunkban mint gyermekspeciálista orvos telepedett meg.

— Az új osztálymérnökség. Emlegettük a minap, hogy a magy. kir. államvesutak igaz-gatósa Mária-Radnán új osztálymér-nökséget állít fel. Ez osztálymérnökség fogja kezelni a legközelebb megnyitásra kerülő te-mesvár-radna-lippai helyi érdekű vasutat. Mint értesülünk, ezen osztálymérnökség kezelése alá a 64 kilométer hosszú temesvár-radna-íp.

pai helyiérdekű vasut és az 52,7 kilométer hosszú glogovacs-borsovai fővonalat rász helyesztetik.

— Vámszedési jog engedélyezése. A kereskedelemügyi miniszter dr. Kreis József, Pusztai Sándor és Héja József vadász lakosok részére a Fekete-Körös folyón közlekedő sodrony-keresztkötelen vezetett kompra a vámszedési jogot engedélyezte 1897. évi január hó 1-én kezdődő hatálylyal.

— Katonai utóállítás volt tegnap délelőtt 9 órakor az aradi várban. Az aradi katonai ügyosztály három, a megye hatósága 2 hadkötelest vezetett elő. A megye legényei közül egy be is vált.

— A szegedi panama. Kinos szenszoció tartja pár nap óta izgatottságban Szeged városát. Várnai könyvkereskedőnek pár nap előtt megjelent rópirata következtében vizsgálatot indítottak és a városnál bűnös visszaélések nyomára jöttek, amelyek folytán Kállay főispán főfüggesztette Huszka Lajos alszámvévőt állásától. A vizsgálat kiderítette, hogy az alszámvévő, összejártsza Bába Sándorral, ki 1893-tól 1895-ig a nyomtatványokat szállította, a város kárára több ezer forint illetéktelen összeget jikkvidált. Huszka a korábbi aktákból ellopott megrendelésekkel, hamisításokkal üzte a nagymérvű csalást. A vizsgálat Huszka egész hivataloskodási idejére visszamegy és egyéb botrányos eredményektől is tartanak. Bába Sándor kinek szállítási ügyei-ben a vizsgálat nincs még teljesen befejezve azal, hogy ő maga nem bűnös, teljes megtérítést ajánlott föl városnak a kiderítendő károkról. Bába Sándor kiadótulajdonosa volt a „Szegedi Naplónak” és mivel a szerkesztőség kijelentette, hogy lapját tovább nem csinálja, eladta a lap tulajdonát és egész üsletét Engel Lajos könyvkereskedőnek, kinek kiadásában már a tegnapi száma megjelent. A rópiratban Várnai érintette Kulinyi Zsigmond lap-szerkesztőt is, a ki most nyilatkozik, hogy Várnai ellen megindítja a sajtópört.

— Az ifjuság a Thorma kép előtt. A templom-utcai elemi fiúiskolák tantestületei lépéseket tettek, hogy az ifjuságnak alkalom nyújtassék a Thorma képének jutányos belépti mellett való megtekintésére. A tett lépések örvendetes eredményre vezettek s így személyenkint 10 kr. belépti mellett tegnap d. n. 3 órakor tekintették meg a hazafias szellem gyűnyörű alkotását. A kép történeti jelentőségét és kiemelkedő alakjait a testületek nevében Brusch Alajos ismertette meg az őt áhitattal hallgató növendékeinek. E tényben utánzásra méltó cselekedetet látunk, a mit a többi intézetek testületei is követhetnének.

— Az állványosövek. A tűzország parancsnoksága — tudvalevőleg — arra kérte a tanácsot, hogy a vízvezeték létesítésével szükségessé vált állványosövek beszerzéséről gondoskodják. A tanács a két ösvet el is készítette Hendl Ödön aradi rézművesse 168 frtért, mely összeg a jövő évi költségvetés terhére iratik.

— Uj marharakodó állomás. A földművelésügyi magyar kir. miniszter a magyar kir. államvasutak kezelése alatt levő békés-csanádi h. é. vasut vonalán, Békés vármegye területén fekvő „Csakó” állomást marharakodó állomással engedélyezte.

— Egy ékszerlovaj letartóztatása. A szegedi rendőség tegnapelőtt egyszerre két ékszerlovajt tartóztatott le. Ezek egyike Budapeston lopott s a szeged-rókusai állomásnál fogták el. A másik Temesvárról emelt el kisebb értékű ékszereket s szegedre ment vele. Itt a fogásban az az érdekes, hogy a tolvaj egy ismert bűnös Halász Gábor makói illetőségű ember. Egy uri család elzüllött sarjadéka, aki már két ízben ült hosszabb idei börtönt lopásokért, egy ízben pedig egy makói vendéglős szobájába lopósott éjjel késsel, hogy megrabolja s esetleg megölje. A vendéglős kutyája vette észre az ágy alá rejtőzött embert, akit aztán elfogtak. Azóta is csak így él. Most temesváron tartózkodott s ott is szállodában követte el azt a lopást, amiért most le van tartóztatva. A Pantner és Reil bécsi ékszerkereskedő ország tagja, P a n-

ter Rudolf pár nap előtt a temesvári Hungaria-szállodában lakott s ennek a szobájából lopott el egy téli bundát s egy kékításkát, amelyben 200 forint értékű olcsóbb fajta ékszerek voltak. Ezzel azután Szegedre ment s ott két zálogházban zálogosított el azokból arany fülbevalókat. A harmadik zálogos, akihez bement, lelkiismeretesebben vette szemügyre a betevőt, a mi különben a többieknek is kötelessége lett volna. Gyany alaxnak találta az elzüllött lembert s tudatta ezt a rendőrséggel, amely Halász Gábor letartóztatta. A tolvaj erőlyes hangon bizonyította, hogy az ékszerek jogost tulajdonai s a rendőség aligha birt volna vele, ha segítségére nem jön a véletlen. A Halásznál talált aranyfűlbevalókat a rendőség a szegedi ékszerészekkel, hogy nem tőlük valók-e? Egy sem ismert azokban tőle vett tárgyakra. Tegnap azonban egy ékszerész érkezett Temesvárról Szegedre s Politser kollegájánál lévén, említést tett Pantner Rudolf meglopásáról. Így derült astán ki a dolog s Halász Gábor beismerő vallomást tett. Atadják a temesvári rendőrségnek.

HYMEN.

Fodor Zsigmond mérnök, az aradi társas élet kedvelt tagja tegnap este jegyezte el Assael A. Abraham szellemes, bájos leányát, Melanie kisasszonyt.

Verő Jenő földink, a magyar textil-ipar részvénytársaság főhivatalnok, eljegyezte Budapestn Rauchel Teofil dr. özvegyének leányát, Matild kisasszonyt.

Malrovič Vilmos aradi születésű jelenleg burgasi lakos eljegyezte Jona Mario mérnök leányát, Irénát.

Babó Károly, Weiss Markusz, némethbogsáni kereskedő tüzeltvezetője, s hó 19-én jegyezte el Kiss Gerő némethbogsáni adótárnok leányát: Erzsikét.

EGYESÜLETI ÉLET.

* Az izraelita nőegylet humanizmusa. Magasztos szép jelét szolgáltatva az aradi izraelita jótékony nőegylet ezen az emberbaráti tények terén magának oly kiváló érdemeket szerzett intézmény a legutóbbi ülésén, a midőn — miként előző években — ugy az idén is, csakhogy ezuttal sokkal nagyobb számban részesíti áldásos jótékonyágában a szegény leány növendékeket. 86 kis leánytanuló gyéren ruházott testére öttött s derék egyesület, mely Neumanné Fürst Mária urnó kiváló vezetése alatt áll, meleg, jó téli ruhát, mintegy 400 frt értékben. Ezen lélekemelő ünnepegynek volt színhelye szerdán az isr. hitközség tülsterme, ahol a ruha szosztás lefolyt. Rosenbergsándor dr. főrabbi lelkes, fekölt szellemű beszéde mély benyomást keltett a nagyszámban egybegyűlt választmányra s könyekig megindítóvá tette a jelenetet, a midőn Bisám Jolánka IV. oszt. beli tanuló igazán talpra esett beszédben fejezte ki köszönetüket a nemes özéljait oly kiváló áldozatkésséggel szolgáló egyesületnek, különösen pedig annak a jótékonyág terén oly elévülhetlen érdemeket szerzett elnökeinek.

E szép ténynek méltó koronáját képezi az ugyanakkor megtartott választmányi ülésnek azon határozata, mely szerint téli rendkívüli segélyezésre 200 frtot, az 1897. évi rendszer segélyezésre 2500 frtot irányzott elő. Ha hozzá számítjuk még azon rendszer segélyezéseket, a melyek körülbelül 5—600 frtra rugnak éveként, igazi kép tárul elénk ezen egyletéről, mely hivatást oly kiválóan, az emberbaráti szeretet tényeinek gyakorlása által teljesen betölti.

(*) Munkaadók figyelmébe. Mindazon munkaadók, kiknek alkalmazottjai az aradi kerületi betegsegélyző pénztár kötelezett tagjaiul bejelentve vannak, és az ez évi okt. hó 31-én esedékessé vált járulékokkal hátralékban vannak, a pénztár igazgatósága által ez uton felhivatnak, hogy azokat f. hó végéig annál is inkább befizetni el ne mulasszák, minthogy ellenkező esetben a III-ik évnegyedre szóló hátralék kimutatásában kitüntetett összegek behajtására, az igazgatóság az 1891. évi. XIV-ik t. osz. 24-ik §-ának rendelkezéséhez képest költségvetési eljárást less kénytelen fogatosítani.

TANÜGY.

Tanítók ülése.

— Saját tudósítónktól.

Az aradvidéki tanító-egyesület igazgató választmánya f. hó 20-án tartotta az új egyleti évben első ülését, melyen Brusch Alajos, egyesületi elnök elnökölt, ki lelkes szavakkal üdvözli a szép, majdnem teljes számban megjelent tagokat s az ülést megnyitott-nak nyilvánítja.

A sorrend megállapítván, az ülés jegyzőkönyvének bitelesítésére felkéri Szilágyi György és Eliás Jakab tagokat.

Ezután Csik János javasolja, hvgy elnök szivemelő beszéde egész terjedelemben jegyzőkönyvbe vétessék.

Ennek kapcsán elfogadjatik Csirák azon javaslata is, hogy az egyesület tisztelőbeli tagjainál tartott elnöki enunociáció szintén egész terjedelemben jegyzőkönyvbe iktatassék.

Elnök jelenti, hogy a Boros-Jenőben tartott közgyűlés határozatai végrehajtottak, főleg a tiszt. tagoknak elrendelt dissoklevelek kézbesítették. Felolvastatik Simay István távirata a borosjenői közgyűléshez, kellemes tudomásul vétetik.

Elnök jelenti, hogy Niedermayer Tóbiás felvételt kéri, Krause Brunó és ifj. Zsák János kilépéseket bejelentették. A jelentés tudomásul szolgál és Niedermayer az igazgató-választmányba felvétetni határozatik.

A magyarországi tanítók országos bizottsága, melyet működése kezdetén elnök üdvözölt, kellemesen vette tudomásul.

Központ elhatározza, hogy a hazai társas-egyletek felhivandók, hogy az országos bizottság útján intézzenek felterjesztést a magas kormányhoz, hogy az a tanítók részére is engedélyezze azon vasuti kedvezményeket, melyeket az állami és községi tisztviselőknak adott; megkérdezvén ennek időszerűségéről az orsz. bizottságot.

Központ elrendeli az alapszabályok újonnan leendő kinyomatását akként azonban, hogy az elvi határozatok és házszabályok függelékül oszatolessanak.

Ezeket kívül jelenti elnök, hogy Marosán Péter keresztménési gör. kath. tanító az egyesület támogatását kéri, mert állásáról minden vizsgálat nélkül elmozdították, csipán azért, mert fizetésének kiszolgáltatását szorgalmazta. Ezen embertelen eljárás megsemmisítésért folyamodott Pável Mihály gör. kath. püspöknek, ki azonban kérelmét figyelemre nem méltatta. Elnök azon jelentése, hogy a kérelmező érdekében felkérte Pável püspököt a szigorú fegyelmi vizsgálát elrendelésére s az igazsághoz hiven sujtta azt, aki ez ügyben bűnös.

Csik János beszámol a tápintézet ügyében hozzá befolyt összeggel, mely az átadott takaréktári betéti könyvecske szerint 68 frt 10 krt tesz ki s ez kamataival együtt 75 frt 70 krra nőtt.

Ezután Szilágyi György terjeszti elő a székbizottságok megalakítása tárgyában, a borosjenői közgyűlés által elfogadott javaslatának végrehajtására nézve javaslatát, melyet központ elfogad és megbizsa Millig József, Zára Ödön, Györgyóssy Rudolf és Máday Mátyás tagokat a megalakítás munkálatainak végrehajtásával.

Elnök javaslatára központ elhatározza, hogy az országos tanítói kaszinó kezdeményezésére kérelmet intés a megyében megválasztott országgyűlési képviselőkhöz az oktatásügy érdekében preciszírozott kívánságok hathatós pártolása tárgyában.

A kalocsai egyházmegye róm. kath. népkölkök története” mű beszerzésével könyvtáros megbizatik, a beköldött mutatóvány kiadatik az aradi főkbizottságnak tanulmányozás özéljából.

Központ elhatározza, hogy az arad-csanádi egyesült vasutak igazgatósága által adományozott 100 frtot Millig J. indítványára a borosjenői állami iskolába járó szegény tanulók felruházási alapja javára kívánja fordítani. Ennek kapcsán pénztáros jelentése tudomásul vétetik.

A központ ülésének tárgya ezekben kimerítettvén, elnök felhívja a tagokat az aradi főkbizottság megakítására. Az elnöki felhívás folytán az aradi főkbizottság megalakult, elnökévé egyhangulak megválasztott Csik János, alelnöke lett Neumann

Armin, jegyző Ozirák Márton, pénztáros Páran János, könyvtáros Kömives József. A megalakult főbizottság ezzel befejezvének működését, az ülést az új elnök be-
rekeszti.

(—) A tanoncok eszelelése. A kereskedelemügyi miniszter rendeletet intézett Arad város tanácsához az iránt, hogy az iparos tanoncok névjegyzékét terjessze fel arra való tekintettel, hogy kik járnak iskolába és kik nem. A tanács utasította a kapitányi hivatalt, mint elsőfokú iparhatóságot a rendelet fogantatására.

(—) Kilitított térképek. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a „Semiglobulu vesticu-Semiglobulu osticu.“ Provdistoriu: Ed. Hölzel in Viena. Editori: I. M. Moldovana ir Blasin, W. Krafft in Sabiu csime térképet az iskolai használatból kilitította.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Debora, színmű. Este: Három Kázmér, bohózat (másodsor.)
Hétfő: Mintaférj, bohózat; Szép Galathea, operetta.

Kedd: Garasos alispán, vígjáték.
Szerda: Viosek, bohózat.
Csütörtök: Három Kázmér, bohózat.
Péntek: Létert való küsdélem, színmű (első-sor.)

Szombat: Brigitta, operetta, (első-sor.)
Vasárnap: Délután: Két hessár és egy baka, színmű. Este: Brigitta, operetta (másodsor.)

Három Kázmér.

— November 21. —

(Sz. I.) Beöthy Lászlónak a második darabját mutatták be nálunk először. Az volt a gyöngébb. A „Béni bácsi“-nál jobb darab az előbbi, a „Három Kázmér“, melyet ma mutattak be. Nem a dramaturgia, hanem a mulatság szempontjából. Mert az első szempontból mind a kettőnek megvanunk a sötét pontjai.

Az este bemutatott bohózatban egy fiatal lélek csapongó jókedve van jelenetekben megosztva és a nevető médiumnak odaálló közönségnek felajánlva. A mi például a „Budapesti Hirlap“ Sipulussának ötleteiben kacagtat; a váratlan és lehetetlen ellentétek, a fejtejtésre állított valóság, attól kacag a közönség a másik jókedvű munkatárs megjelenezett ötleteinél.

Beöthy László is tudja, hogy miket nekünk elmond, nagy bolondság és nem használható fel anyagul egy a lélek halhatatlanságáról szóló értekezésben, de az őt nem zavartja vigságában, melylyel a megkezdett bolondságokat úgy tölti, hogy a jókedve mirák is ártad. Akkor persze már elfeledték a lélek halhatatlanságát és a dramaturgiát és nevetve a megjelenetett ötletnek, várjuk a következőt. Nagyon soká nem várát.

Ezen fordul meg éppen a darab hatása, tudják-e az előadók ezeket a várakozási szüneteket rövidkékké tenni. Mert ami francia tanítók által bohózatú szellemben eléggé kiképezett közönségünk elfogadja Beöthy tréfájának az alapját és elhízi a végrendeletet, mely szerint Fehér Margit csak akkor örökölt félmilliót, ha a férje Kázmér névre hallgat majd és elfogadja a következményeket, melyek ilyen bolondos előzményből folynak, de csak úgy — ha a lelke meg van vesztegetve.

Ehez a megvesztegetéshez a mi színészeink gyöngén értettek. Az előadásban nem volt elég frissesség, nem láttatott benne az ifju bolondságok egészséges piros vére.

A próbák sem lehettek elegendők, a szereplők tehetsége is fogyatékos volt. Inkei Gizellából hiányzott az pesszó vér és chic, melylyel a biozikliáz angol leány exozentrioiitását mulatságossá és bájosá lehet tenni. A biozikliázása kifogástalanabb volt mint az éneke. Akármekkora hangja van is az „Egyesült államok“ lilimának, a beszédjének mindig érthetőnek kell lennie. Akkor is, ha énekel. Társsa, az amerikaiában Tábóri Emil is csak a zenebohózz mulatságos arozát hozta a színpadra, a tréfáit kaliforniában felejtette. Megvan az a mentsége, hogy azokat a tréfákat Nyárainak kellett volna elhozni, de hát ő utközben megbetegedett.

A másik pártban — Iványi és Rontai Boriska — több volt az ifju jókedv de nem ele-

gendő. Azokban a komoly szünetekben, melyeket a lassan haladó előadás helyenkint aggasztóvá tett, nem nagy fáradsággal lehetett megállapítani, hogy az igen csinos és igen kedves Margitnak nem csak az öröksége talmi, hanem a neivitása is. Oszintén kacagtatott Rónasséki Gelb Salamonja s találó karikatúra volt a kutyás vénkisasszony szerepében Láng Etel.

A „Három Kázmér“ során talán még segíthet egy jó próba, bár az bizonyos, hogy a három Kázmér közül a két élő is megkapja rövid idő múlva a harmadik halotti bizonyítványát. Hosszabb életűek lehetnek volna, ha jobb doktorok kezébe jutnak.

* Miss Mary Forrest Aradon. Mint halljuk Miss Mary Forrest, aki egyike a legkitűnőbb dalénekesnőknek, e hó 29-én Aradon fog hangversenyezni a „Krispin“ teremben. Less alkalmunk még foglalkozni az érdekesnek ígérkező koncerttel, a mikor közöljük a programot is; most csak azt jegyezzük meg, hogy a jegyek elárúsítását, szíveségből ifj. Klein Mór könyvkereskedő vállalta el.

Forrest k. a. tegnap Budapesten énekel, mely alkalmából a fővárosi sajtó nagy elragadtatással ir. Itt reprodukáljuk a „Pesti Hirlap“-ban megjelent kritikát. A dalénekesnek, a „sengő szó“-nak kevés olyan hivatott ünnepelt képviselője van ez idő szerint, mint amilyen Mary Forrest kisasszony, a budapesti szíletésű, de amerikai honosságú énekesnő. Amióta Barbi Alice visszavonult a művészpályától és már csak a la camera (térje oroszországi kastélyában) hódol a művészetnek, azóta Forrest kisasszony a Barbi művészi hírnevének egyik legilletékesebb örököse, (Most Mary Forrest az első, de Barbi az egyetlen!) Forrest kisasszony az este ismét beköszöntött hozzánk és ezáltal ismét olyan fejedatásra talált, mint tavaly és harmadéve. Változatos műsora ismét alkalmat nyújtott, hogy előkelő művészetének összes színeit ragyogtassa. Két ósdi áriával kezdte: Cesti és Scarlatti-nak egy-egy copfos, hajporos dalát énekelte, majd áttért a modern irodalomra; fájdalommal megtört hangon, szinte könyezve énekelte az Arme Petert, azt a megható előgiát, amely két kongeniális, egymáshoz illő költőnek: Heimenak és Schumannnak szellemi ölekezése; pajkos mosolylyal oseevte el a Haideröleint (noha itt is kiess önkényesen bánt el a dal ritmikájával), kedves, oseevő hangon mondotta el Gounsdnak „Zeisig“-ját és poétikus előadással Brahms „Sandmännchen“-jét, minden egyes előadásával pedig saját elismerést keltett a nagyszámu, lelkes közönségnél, melynek tapsait egypár ráadásal köszönte meg a művésznő.

* Színházi hírek. Pénteken adják elő nálunk Daudet-nek „Létert való küsdélem“ című színművét. Szombaton pedig Brigitta francia operett a budapesti népszínház kedvelt műsordarabja, kerül bemutatásra. A kedden szíre kerülő Garasos alispánban az első két előadáson Klára szerepét Paulayné betegsége miatt Bácsné játszotta. Most Paulayné vette vissza a szerepet.

* Fáy Szeréna valószínűleg visszatér a nemzeti színházhoz; az este, ha a művésznőnek sikerül fölbontani a Deutsches Volkstheaterrel főnnálló szerződését, úgy egyességi. leg megszűntetik a nemzeti színház intendatúrája által Fáy Szeréna ellen megindított pert és visszazsuzsuzdtetik a művésznőt a nemzeti színházhoz.

* A Magy. kir. Operaház játérendje 1896. november 23-tól november 29-ig. Hétfőn nincs előadás. Kedden „Bajasszó“, „Bécsi keringő“. Szerdán nincs előadás. Csütörtökön „Az álarcosbál“. Pénteken „A bolygó hollandi“. Szombaton „Karen“ (első-sor.) „Éresember.“ Vasárnap „Karen.“ „A nappal és az éjjel.“

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Scheinberger-ügy befejezése. Az aradi kir. törvényszék legutóbbi intézkedése remélhetőleg döntő befolyással fog birni az oly régóta húzódó ügyre nézve s mihamarabb végleges ítélet alá viszi Bács, Nándor, Király Géza és Scheinberger bünt. tettét. A

törvényszék ugyanis sűrgető feliratot intézett a pénzügyminiszterhez az iránt, hogy a bünt. fejelemi ügyét lehetőleg fejezzék be. Különb. az aradi pénzügyigazgatóság hasonló tartalmu sűrgetést szándékozott a miniszteriumhoz intézni. A mennyiben a fejelemi határozatot a fejelemi hatóság meghozza, a bünt. bíróság a legrövidebb idő alatt befejezi az ügyet.

§ Az almási papválasztók. Kedélyesen szoktak az almási papot választani. A nézeteltérés iránt feltétlen gyűlölettel viseltetnek. Pedig ugyancsak eltérő véleményen voltak Flore Juon alui Juon, Barbatye Vaszile és Barbatye Tógyer almási lakosok az 1894. évi május hó 31-én végbement papválasztásnál az öreg Oarcse Pávellal szemben, össze is kaptak rövid uton s a három atyafi a solóban érvelő atyafit derekasan elverte. A törvényszék e miatt a főbűnt Flore Juont súlyos testi sértés büntettségért egy évi börtönre, s Barbatye Vasziliét súlyos testi sértés vétségéért 6 havi fogházra és 20 frt pénzbüntetésre, behajthatlanság esetén még 4 napi fogházra ítélte. — Barbatye Tógyer ellenbe bizonyíték nem lévén, felmentett. — Az elítéltek és a közvádó felebbezték.

§ A javithatatlanság. Kreoz Juon székácsi lakos lopásért már egyszer büntetve volt, de ez nem tartotta vissza attól, hogy újra el ne kövessen valami viszonyt. — Oderszky Reimund és a székácsi uradalom kárára páinkát, több ízben almát, szerszámát; lopott különböző időközökben, de nagy szorgalommal. A királyi törvényszék ezért egy rendbeli lopás vétségéért — egy rendbeli folytatólag elkövetett lopás vétségéért, valamint egy rendbeli tulajdon elleni kihágásért összbüntetésképp 7 hónapi fogházra és egy évi hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlatának felfüggesztésére ítélte. Vádolt és ügyész felebbezték.

§ Notorius tolvaj. Nyegrú Ignát krókna lakos, ki már többrendbeli lopásért 5 évi fogházra volt elítelve s e büntetését a nagyenyedi fogházban ki is állotta, csak nem tudott letérni a bűn utjáról, az első alkalom újra megszülte a tolvajt. Deszkó Juon krókna lakos zárt padlásáról egy fél véka babot lopott. A törvényszék ezért 2 évi fogházra és 5 évi hivatalvesztésre s politikai jogai gyakorlatának felfüggesztésére ítélte. — Vádolt felebbezett, ügyész megnyugodott.

TÁVIRATOK.

A perveztes Breznay.

Budapest, november 21. (Saj. tud. táv.) Breznay Géza színészt, a ki tudvalevőleg Bobula János vállalkozót azzal vádolta, hogy a színészek nyugdíj-házához igényelt téglákat megdézsmálta, Bobula feljelentésére rágalmozás miatt 25 frt pénzbírsággal sújtotta a bíróság.

Negyvennyolczas szövetség.

Budapest, november 21. (Saj. tud. táv.) A függetlenségi és 48-as párt országosan szervezkedik, úgy amint azt Ugron Gábor, a kimaradt vezér megjósolta. A tervezet, amelyet Barth Miklós készített, óriási derűtséget kelt mindenfelé. Azt követeli ugyanis ez a tagoktól, hogy a függetlenségért és önállóságért vivandó harcok parlamentáris eszközeinek előteremtésére(?) hetenkint öt krajczárt fizessenek be a párttalan pártkasszájába. A gyülekezet czime lesz: „Negyvennyolczas szövetség.“ Czélja: Magyarország állami függetlenségének s önálló gazdasági életének kiküzdése, fejlesztése, oltalmazása alkotmányos fegyverekkel s az uralkodó ház jogainak tiszteletben tartásával. A tervezetet a párt ma este tárgyalta, azon módosításokat eszközölt s így előkészítve, beterjeszti a

a nagy pártgyűléshez, megállapítandó a végleges formát.

Ezredévi díszgyűlés.

Budapest, november 21. (Saj. tud. táv.) Az országos magyar gazdasági egyesület holnap vasárnap délelőtt 10 órakor tartja ezredévi díszgyűlését a „Köztelék” nagytermében Dessewffy Aurél elnökölte alatt. A gyűlésen az elnököt valóságos belső titkos tanácsossá történt kinevezetése alkalmából lelkes ovációban részesítik.

Öngyilkos alezredes

Budapest, november 21. (Saj. tud. táv.) A rendőrség ma hivatalosan megállapította, hogy a Rudas-fürdőben öngyilkossá lett férfi tényleg Sztankó honvéda lezredes. Sztankó Sándor titkos rendőr főlicenst bennetartott Sztankó Soma eperjesi születésű 88 éves nyugalmazott honvéd alezredes, aki Zerge-utoza 28 sz. a lakott. Valószínűleg győgyíthatatlan vesebaja ütötte a halálba, amely már régen kínozta és sokszor panaszkodott elviselhetetlen fájdalmi ellen.

Égő villamoskocsi.

Budapest, november 21. (Saj. tud. távirata.) A Zsigmond-utcában a „Gyógyforrás” szálloda előtt tegnap délután a 69. sz. villamos kocsi kigyulladt. Az utasok idejekorán leugráltak s így bajuk nem történt. Az égő kocsit azután eloltották s betolták az állomásra.

„Meggzakadt a szívem.”

Budapest, november 21. (Saj. tud. táv.) Ma éjjel után a Lánchíd közepe táján egy uriasan öltözött fiatal ember a Dunába ugrott s a habok közt nyomtalanul eltűnt. A hidgyalogjáróján egy csomagot hagyott hátra, amelyben a törvényeséki orvostani intézet osiméire levelet találtak. A levélben elmondja, hogy ő Shönfeld Lajos kereskedő és kéri hogy ne boncsolják föl.

Ugy is tudom mi a bajom; — így végsi, meggzakadt a szívem.

A rendőrség vizsgálatot indított, hogy ki volt az öngyilkos és kereszteti holttestét.

A szociálisták tüntetése.

Budapest, november 21. (Saj. tud. táv.) A holnap vasárnapra egyaránt nagyban készülődnek a szociálisták és a rendőrség. A szociálisták előkelték, hogy ők mindenáron „sétálni” fognak holnap délután, a rendőrség pedig okvetlenül érvényt fog szerezni a tiltó rendelkezésnek. Azt megengedi, hogy a szociálisták a járdán sétálhassanak, de csak szorványosan. Mihelyt tömegesen sétálnak, úgy hogy a szahát közlekedést akadályozzák, a rendőrök felszólítják a szétszalásra és ha nem engedelmességek, karhatalommal oslatják szét őket. Ezt a tüntető sétát megelőzik a tömeges gyűlések. A szervező bizottság hat népgyűlést jelentett be a rendőrségnek „A parlament és a nép” napi renddel, a melyek a következő helyeken lesznek d. u. 8 órakor:

II. ker. polgár tér 21., V. ker. Lipót körút 82. sz. a. VI. ker. Josika-utoza 14 sz. a., VIII. ker. gyöngygyűlés-utoza 10 sz. a. IX. ker. Ferencz-körút 41 sz. a. és a pesten d. u. 10 órakor Arpad-utoza 28 sz. a. Azonkívül gyűlést tartanak ugyancsak 3 órakor délután a kömvessék király-utoza 77. sz. a. és az asztalosok róssa-utoza 82 sz. a.

Mikor ezek a gyűlések bevégszödnek — az újpesti gyűlés kivételével — a megjelent munkások kivonulnak a körutra „sétálni.” A gyűléseket a rendőrség mind tudomásul vette és megengedte, a sétát azonban úgy a hogy a szociálisták tervezik megfogni akadályozni.

A szociálisták délutáni tüntető gyűlésein kívül vasárnap délelőtt is lesz több munkásgyűlés, a melyek azonban csak szakbeli dolgokkal fognak foglalkozni. Így gyűlést tartanak: az esztergályosok d. e. 9 órakor vig-utoza 16. sz. a., a kocsigyártók d. e. 10 órakor dohány-utoza 28. sz. a. és a lakatosok d. e. 10 órakor az akácfa-utoza 10 sz. a.

A művészno gyász.

Budapest, november 21. (Saj. tud. távirata.) Dr. Maller Katiczát a magyar kir. operaház prima ballerínáját súlyos csapás érte. Edes anyja tegnap a művészno rákoskereszturi nyaralójában szívszélhűdés következtében meghalt.

Spanyol protestáns lelkes előadása.

Budapest, november 21. (Saj. tud. távirata.) Érdekes vendége van a hazai protestánsoknak. Juanita Juan ceneterio spanyol lelkes az, a ki gyűléseire számára gyűjtöget. Holnap, vasárnap esti 6 órakor a holdutoza 17 sz. a. iskola nagytermében előadást tart, a spanyol protestantizmusról. Az előadás bárki részt vehet. Hétfőn d. u. 4 órakor a Lorántffy Zeussanna egyetemen tart beszédet, a melyre az elnökség a tagokat eszton is meghívja.

Elhunyt szerb püspök.

Szt.-Endre, nov. 21. (Saj. tud. táv.) Magyarewics Jeremiás itteni görög keleti szerb püspök ma hosszas betegség után meghalt.

Veszett eb garázdálkodása.

Igló, november 21. (Saj. tud. távirata.) Egy veszett kutya garázdálkodott ma a városban, megmarva a villamos telep gépmesterét, egy osizmadiát s egy paraszt fiút. Felviszik őket Pasteur intézetébe.

A szerb király Bécsben.

Bécs, november 21. (Saj. tud. táv.) A szerb király ma reggel ideérkezett és Babics vezérőrnagy, Herdlicská őrnagy a díszszolgálatra rendelt tisztek, Simics követ és Pollio olasz katonai attaché által fogadtatott. A király és kísérete udvari kocsikon a szállóba hajtottak. A pályaudvaron egybegyűlt szerbek a királyt viharos zívio kiáltásokkal fogadták.

Bécs, november 21. (Saj. tud. táv.) O Felsege ma délután egy és fél órakor fogadta a szerb királyt.

Egy polgármester bajban.

Bécs, november 21. (Saj. tud. táv.) Strobach polgármestert Sepper volt tanácsi napidíjas irnok és Bauer Ferencz bérkocsis becsüetsértés miatt bepörölték. A polgármester és a tanuk nem jelentek meg a mai tárgyaláson. A tanuk, a kik jobbára hivatalnokok, levélben kijelentették, hogy nem a kárnak felelőbvalójukra vallomásukat általgyalázatot hozni. A bíró 50—50 frt pénzbírsággal sujtotta a tanukat távolmaradásuk miatt s a tárgyalást elhalasztotta.

Árviz okozta kár.

Belgrád, november 21. (Saj. tud. táv.) Az árviz által sujtott vidékiekről szomorú hírek érkeznek. Az árviz leginkább a Morava és Drina vidékén pusztított. A kárt 10 millió frankra teszik. A kormány Sabácba és Csacsakba biztosokat küldött a segélyezési akció vezetésére.

Az orosz-francia szövetség.

Páris, november 21. (Saj. tud. táv.) A francia képviselőház mai ülésén interpelláltak a francia-orosz szövetség ügyében. Az interpellációra Hanotaux azt felelte, hogy a csárnak és a köztársasági elnöknek az egyetértésről tett kijelentései arra kötelezik, mikép ne mondion többet, miután azt úgy sem tagadja senki és létezését sem vonja kétségbe.

Párbaj a Dreyfus-ügyből kifolyólag.

Páris, november 21. (Saj. tud. táv.) Millevoye volt képviselő és Goldmann a „Frankf. Ztg.” itteni levelezője közt a Dreyfus-ügy miatt hírlapi polémia támadt, melynek következtében nevezettek elküldötték egymásnak segédei-

ket, akik pisztolypárbajban egyeztek meg. Páris, november 21. (Saj. tud. táv.) A „Frankfurter Zeitung” levelezője és Millevoye közt a párbaj megtörtént. A felek kétszer váltottak golyót, de egyikőjük sem sérült meg.

A látogató czár.

London, november 21. (Saj. tud. táv.) A „Daily Chronicle” jelenti, hogy II. Miklós czár megígérte, hogy a jövő évben hivatalos látogatást tesz Angliában.

Törökzavarak.

Filippopolis, nov. 21. (Saj. tud. táv.) A ziz és Assip bégek Európába menekültek. A tengerészeti akadémia 13 hallgatóját letartóztatták, mivel náluk tiltott újságokat találtak s pénzt gyűjtöttek az ifju-török szövetség céljaira.

Leégett vásárosarnok.

Antwerpen, november 21. (Saj. tud. táv.) A „Cite” vásárosarnok ma nagyrészen leégett, a kár 200.000 frank.

Meggyalázott spanyol zászló.

New-York, november 21. (Saj. tud. táv.) A néptelkélő katonák a new-caslei arzenál előtt sárba dobak egy spanyol zászlót s azt letaposták. A vizsgálat folyik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A. S. (Budapest) Nagyon jól esett tapasztalunk az ígért ilyen gyors beváltását. Köszönök érte. Szívvelyes üdvözlötünk mellett kérjük a továbbiakat is.

Cs. M. (Szeged) Végre megszólalt! Minél többször, annál jobb. Szívesen látjuk mindenkor.

Aradvárosi színház.

Bérlet 51. szám.

Bérlet 51. szám.

Vasárnap, 1896. évi november 22-én

D. u. 8¹/₂ órakor, 161 árakkal:

Deborah az üldözött zsidónő.

Népdrama 4 felvonásban. Irta: Mosenthal. Fordította: Somolky Ferencz.

Kezdeté 8¹/₂ órakor.

Este 7 órakor, rendez árakkal:

Három Kázmér.

Eredeti énekes bohózat 3 felvonásban. Irta: Bóthly L. Zenéjét szeresette: Szabados.

Kezdeté 7 órakor.

KIS LOTTO.

Budapesti:

88. 12. 32. 64. 83.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Dr. Keppich Jakab,

a budapesti Szent-Rókus kórház Poliklinika és a Stefánia gyermek-kórház v. gy. orvosa. 1626

Rendel: d. e. 8-9.
d. u. 2-4.

Lakása Szabadságtér 9.

I-ső emelet.

Szegényeknek ingyen rendelés.

Rozsnyay Mátyás

gyógyszertára
és művegytani laboratoriuma
Aradon, Szabadságtér.

Szivesen ajánkozik minden bárhol és bárk által hirdett gyógyszer-különlegesség beszerzésére, s készletben tart következő megbízható hatású szereket:

Chinin-cukor és Chinin csokoládé gyermekeknek könnyen beadható hideglelés elleni szer, melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók pályadíjjal kisorsúztak. Mind az 3 világrészben el van torjedve. Egy darab 6 kr.

Misera-cseppek dr. Häger javított receptje hideglelés ellen felnőttek számára. Egy üveg 75 kr.

Circassian biztos hatású és ártalmatlan szerekből összeállított hajfestőszert. — Egy üveg 1 ft 40 kr.

Dr. Brnatzik fogcseppje Bármely fogfájást azonnal megszüntet. 1 üveg 85 kr
A Rozsnyay-főle

Serail-arczkenőcs Az arcon mutatkozó májfoltok eltűnésére a legalkalmasabb szer, mely bőrszépítő hatásában minden más szert felülmúl. Egy kis tévely 70 kr. és egy nagy tévely 1 ft.

Anosmin A lábizzadás és feltörés ellen biztosan használható. — Egy üveg 50 kr.

Valóditokaji bor Kitűnő és egészséges, dr. Szabó Gyula világhírű pinosójéből. Ara 1 üvegnek 8 és 5 ft.

Ménesi aszúbor Egy 85 centil. üveg 1 ft 50

Chinabor 2% Chinintartalommal. Egy 80 centiliteres üveg 1 ft.

Vasas Chinabor 2% Chinin- és vasoxydtartalommal. Egy 80 centiliteres üveg 1 ft.

Pepsinbor 2.5% tartalommal. Egy 80 centiliteres üveg 1 ft.

Üvegmaró tinta Egy üveg 1 ft.

Salon-bengali tűzek Füst és szag nélküli, vörös és sárga színben. Egy kr 2 ft.

Magnesium fáklyák 150 normal gyertya-fényvel. Hat percig égő, 1 drb 60 kr. 12 percig égő, 1 drb 1 ft 10 kr. 24 percig égő, 1 drb. 2 ft 10 kr.

Iroda tintapor (Fekete vagy violaszinben) 1 adag 1/2 literre 10 kr.

Dr. Kepes fagybalzsam A megfagyott kezet vagy san meggyógyítja. Egy tévely ára 40 kr.

Lang rheuma ellenes szere Mindenféle ből eredt rheumás és oszros fájalmak ellen igen híres és keresett szer. Egy üveg ára 30 kr.

Dr. Kelen köhöges elleni pora mely mindenféle köhögést biztosan gyógyít. Ara 40 kr.

Minden gyógyszer — a pakolási csekély költségek hozzáadásával — bárhova posta útján is elküldetnek. U yancsak ezen gyógyszertárban minden vegyvizsgálatra gbisáink elfogadjatnak és lelkiismeretesen teljesítnek.

HAVETITS ÉS TÁRSAI

Első aradi esztergályos és asztalos kellekek gyára

Ujterem-utca II.

Van szerencsénk a t. asztalos és butorkereskedő uraknak b. tudomására hozni, hogy fenti czég alatt létesített

gyári vállalatunkat

üzembe helyeztük

és készítünk bármilyen esztergályos és faragászati munkát, továbbá fa-megmunkáló gépeinken eszközünk mindennemű darabolást, kanyarítást, (schweisen) gyalulást, kellelést, plattolást, vésést, stb. azaz a munkát az összeenyvezésig és letisztításig teljesen elkészítjük.

Állandóan raktáron tartunk asztallábakat, ágy- és chiffonlábakat, ágyhengereket, carnisokat, köptálakat, ágyrózsákat, vázakat, paluszttereket, valamint

saját készítményű

bükk- és diófa hornyolt léczeket,

utóbbiakat bármilyen profil szerint készítünk.

Munkáink szakszerű és pontos kiviteleért teljes felelősséget vállalunk.

Tisztelettel!

Havetits és Társai

Első aradi
esztergályos és asztalos kellekek gyára.

1620

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmivelésügyi minis-
teriumnak 62562/96. szám alatt kelt rendelete
nyomán közhírré tesszük hogy a cs. és kir. kö-
zös hadügyminis-ter ur f. évi szeptember hó 29-én
43'669 sz. a. kelt értesítése szerint az Ausztri-
ából és Magyarországból Németországba bevinni
szándékolt állatok Oderberg határállomáson át
ezentul csakis a keddi és pénteki napokon bo-
csájtatnak be. A beviendő állatok megvizsgálá-
sával Dr. Hermann ratibori határszéli állatorvos
van meg bízva.

A városi tanács.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földmivelésügyi Minis-
teriumnak 62862/1896. szám alatt kelt rendelete
alapján közhírré tesszük, hogy a csehországi cs.
kir. helytartóság folyó évi szeptember hó 30-án
kelt 154271 számú hirdetménye szerint Magyar-
ország és Horvát-Szlavonország területéről a le-
szurt sertések Rakovitz városba a folyó évi július
hó 23-án kelt 48180 szám körrendeletében
475. sz. Allategészségügyi Értesítőben) foglalt
feltételek mellett bevihetők.

Arad, 1896. október 21.

A városi tanács.

SINGER
A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.
SINGER

SINGER L. S.

A. cs. kir. oszt. és a m. kir. minis-teriumnak s államves-
tők szállítói
tíz és határán ellen bízik
kis kézi és nagy

pénzszekrények

gyári raktára.
Készletek számára kivételesen
10% engedmény.

SINGER L. S.

Amerikai varrógépek,

vasbútor

és pénzszekrények

gyári raktára.

SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Aszokról ajánlom
vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai
H O W E,
Karikahajó
WHEELER & WILSON,
Singer és kézi varrógépek
családok, szabók és cipészek
részére.
Mindennemű varrógépek ja-
vítása és eszközölteték.
Varrógépekhez szükséges tan-
félék. 581

Legolcsóbb s legjobb fűtőanyag,

PIRSZÉN

árusítja az aradi légszeszgyár.
100 kgr.-ként:

kicsinyben	2 frt		
500 kgr.-nyi vételnél	1 „	80 Kr.	a gyárban
5000 „	1 „	80 „	hához vagy az aradi vasut-
10000 „	1 „	70 „	állomásra szállítva.

készpénz fizetés mellett.

A kályháknak pirszénfűtésre való, esetleg szükséges belső átalakítását csekély költségen eszközöljük.

1606

Az igazgatóság.

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy

1896. évi december hó 10-én délelőtt 8 órakor a tek. városi kapitány hivatal egy tisztviselője jelenlétében üzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1896. évi szept. hóban esedékes zalogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el foguak adatni. Weisz Dávid.

Kitüntetve!

Fenáll 1879. óta.

A legszebb, legillőbb és legelmésebb

KARÁCSONYI AJÁNDÉK!

egy életnagyságu családi arckép, mely hozzánk küldött bármily fénykép után elkészítetik. Meglepetésnek, ajándéknak és örök emléknak annál is inkább alkalmas, miután egy ily arckép nem csak pillanatra, hanem örök időkre értékkel bír, illő szobadísz és a legalkalmasabb nász-, névnap, születésnap, vagy bármily más alkalmi és ünnepi ajándék. A legszebb és örök emlék kedves halottainkról.

A fényképet mindenki sértetlenül visszakapja.
Hú hasonlatosságért kezeskedünk.

Egy életnagyságu krétarajz csak 3 frt. (Vászonra olajfestmény arcképek finom festékekkel legmélyebb árban. — Szállítási határidő 10—14 napig. — Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Bodascher Siegfried kitüntetett arcképfestészeti műterme

Bécs, II., Praterstrasse 61. szám.

Száz és száz elismerő levél betekintésre bárkinek rendelkezésére áll. Ezen több száz levélből legyen itt csak egynehány felemlítve és pedig:

Az önnél rendelt olajfestmény arcképpel nagyon meg vagyok elégedve és műtermét másnak is fogom ajánlani. Kaposvár, 1889. febr. 6. Tallán Béla Somogy. főispánja. (Most B.-Gyulán.)	A szállított arcképpel nagyon meg vagyok elégedve. Zala-Egerezeg, 1895. évi június 27-én. Gőzöny László megyei főjegyző.	A nekem szállított arcképért teljes elismerésem nyilvánítom. Podolin. Dr. Csáky Károly körorvos.	Őszinte köszönetem a nekem szállított nagyszerű kivitelű arcképért. Nagy-Kanizsa, 1893. évi június hó 17. Bátorfi Lajos a „Zalai Közlöny” szerkesztője.	Az arcképpel meg vagyok elégedve s tovább fogom ajánlani. Zágráb, 1894. évi február hó 3-án. Bartusek Iván Jellacic-tér 1.	A hozzám szállított szülőim arcképeivel nagyon meg vagyok elégedve. Temesvár, 1894. évi február hó 3-án. Braun Herman ca. és kir. katonai őrnagy.
A műtermében készült arcképpel rendkívül meg vagyok elégedve. Pécs, 1896. novemb. Dr. Debnay Anton kanonok.	Az önnél megrendelt arckép megelégedésemre elkészített. Zágráb, 1890. évi július hó 31-én. Brodjovin Lajos bornagykereskedő Ilica 28.	A nekem szállított arcképek kitűnően vannak elkészítve. Petőnyi Ottó Magy. áll. vasutak vezérigazgatóság iroda-főnöke Budapesten.	Arcképeink jó kiviteléért elismerésem és köszönetem. Nyitra, 1892. évi december hó 2-án. Csizalmszky Ágost. Állami ügyész.	Az arcképet megkaptam. Általános tetszésben részesült. Székely József mérnök, Szamos-Ujvár.	Szüleim arcképe, ugy a hasonlatosság tekintetében, valamint a kivitelben nagyszerűek. Tovább is fogom ajánlani. Horvátkereszt, 1894. évi december hó 23-án. Breyer Markó.
A fénykép után készített életnagyságu olajfestmény arcképek kitűnők. Horvátkereszt, 1895. I/5. Zloch Károly, képlán.	Az arcképeket megkaptam és teljes megelégedésemre nyilvánítom. Legközelebb küldök újra egy fényképet, mely után ép oly képet kérek készíteni. Versecz, 1893. febr. 8. Bauer P. János vaskereskedő.	Az életnagyságu arckép, melyet egy kis fénykép után készített jó és szép kivitelénél fogva nagy örömet szerzett. N.-Szeben, 1891. szept. 10. Schwabe Hermann ékszerész.	Fénykép után készített életnagyságu arckép kitűnően van elkészítve. Nem fogom elmulasztani Önt tovább ajánlani. Bésterce, 1892. évi augusztus 15-én. Dr. Ziegler G. városi orvos.	Boldogult férjem, valamint saját életnagyságu arcképem, melyet én egy kis fénykép után készítettem, nagyon szépen sikerült. Pozsony, 1895. ápr. 18. Heilmann Teréz főherceg Frigyesnél 20.	A nekem szállított arcképpel nagyon meg vagyok elégedve és szívesen tovább fogom ajánlani. Hellwig Gyula Kolozsvár.

Nálam sem ügynök, sem utazó nincs! Mindenki, ki jó és szolid kiszolgálást kíván, forduljon közvetlenül a már 1879. óta Bécsben fennálló kitüntetésben részesült műtermemhez. A fenti elismerő levelek eléggé bizonyítják cégem megbízhatóságát. Minden megbízás a megbízó teljes megelégedésére a legnagyobb figyelemmel és pontossággal eszközöltetik, ami saját érdekemben is van, mert ezáltal a legszeleesebb körben tovább leszek ajánlva.